

308657

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

జెన్నవట్టణము 1915 సం. డిసెంబరు నెల 13 వ తేది సోమవారము

NO 217

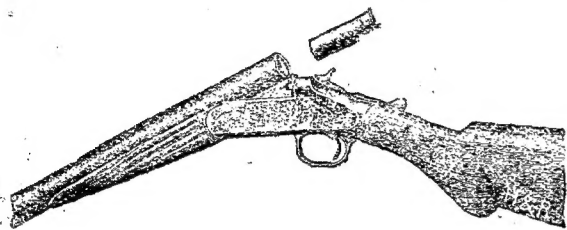
నంబరుము. ౨.

రా. ఉ. స. నా. మ. సం. వ. తు. ర. మా. గ. శి. ర. మ. ధ. స. ప్ర. మి. ౨.

సంచిక ౨౧౭

తుపాకులు!

తుపాకులు!!



తుపాకులు, రివోల్వర్లు తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు ఈ అడ్రసుకు వ్రాసి తెల్పించుకొనవచ్చును.

య.క. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కో,

(181)

12, పాపన్న బ్రాడ్రో, మదరాసు.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, బాలెంతకు రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రియమగుటచేతను, నవరస సమయములందు దొరకుట దుస్సము. మాడిపోయిందలి కస్తూరి యం దితరపదార్థము తేవియును తేర్చబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ 30-0-0

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి అ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

అమృతాంజనం డిపో 6, తంబు శెట్టి పిథి, మదరాసు.

నుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయలు వాచ్.

గొలుసుతో నహా ధర రూ 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0 డీవికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.



ఈగడిమారము దయబూనిత మా కం పె ని పేరు ఎక్స్‌పోజిషన్‌లో ముద్రపడినదగును. ఇది చూచుట కందమై తలచియును, దేవు ప్రాప్త అను గాను దోచునుగలిగి మొరటుపడుట దగియగును. పె ట్టెమాలె లోభాగమున గ్యారంటీచీటి అతికించుదును. నీమనండి మా కై తయారు చేయబడినది. కాన నెవరి యొద్దను జిక్కుదు. ఒకకొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తిక్కున వెలనుంచుచిది. చాలకాలము చనిచేయుటకై, స్వల్ప ధరగల గడియార మిది యొకటియే యని యనుభవమున వెలి యును. ఇదికల కనేక గడియారములు ఖర్చుయి యోగ్యతా పర్యాయల నందియున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున ననేకులు కొని సంకెంపించిన, వేరమాటలెందుకు? నుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెంబెర్ 17, బ్రాస్.

## అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దలాలి కెసి మోహనాంగి సాందర్బము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినవి. డిసెంబరు నెల 31 వ తేది తోతగ నొకసారిగ నాలుగు రూప్యముల విలువగల మామండల గొనువారలకు క్యాలండరు వితరణముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము	పండ్ల పొడి	మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తంబు శెట్టిపిథి, మదరాసు.

ఈ యుద్ధమువలన క్యాలండరుల కొద్దిప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి దరఖాస్తులను వెంటనే సంపుకొనిన యాకాధంగము గలగును.

## వనోపధి సారసపరిలా

ఇది వేదానుండుబుటు సత్పురుషులను మరియు సకల చర్యరొగములను బాగుజేయును. కీళ్లసోట్లు, పాతచామ, పుష్టి, వికలత్వము, రక్తవికారము, పలనగలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినికలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినికలిగించును. శిశువులకు ధృతినికలిగించును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మామృ గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

శుభుకుమందు:- ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి, తాగుటకు మందు) నాగల్గితైలము వైపుతకు మందు. ఈరెండుకసి నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

ప్రాప్తి:- వి. డి. సావంత్, గకర, ఫనసనాడి, నం. ౨, బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 124 No. 2, Bombay

## వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు సరపటుత్వము కారణములు రక్త పుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీర్ణోద్ధయత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట యు. ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును.

## మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

## కాటోల్ పాడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిన్నబూర, మున్నగు క్రిమిల బుట్టించు ఫలదలను నశింపజేయును. డి.కా 1-కి అ. 0-5-0.



## కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారదోలును. 240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12.

మీఆరోగ్యమునకు చీమలును కడకటిండ్లయందు కట్టలను దోచును, పుస్తకపేజీలను చిమిటమండి వాచును.

సోలుమజ్జెట్టు:- టి. హర అందుకో, 16/286 చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

గుంటూరు జిల్లా అఫిషియల్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయం  
 వి. పి. 2/14 లో యిన్వార్డెంటు  
 గేను కనకరత్నంగారి తాలూకు స్థిరాస్తి  
**పబ్లికు వేలం**

గుంటూరులో 15-12-15 తేదీ మొ. ఆరంభము.  
 గుంటూరు జిల్లా అఫిషియల్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయం  
 స్థిరాస్తి వేలం.  
 గుంటూరు జిల్లా కోర్టుఫయలు యిన్వార్డెంటు  
**2-14 నెంబరు.**

యా నెంబరు యిన్వార్డెంటు పిటివనకు అయినచేను  
 కనకరత్నం తాలూకు యిన్వార్డెంటు కనకరత్నం మెద్యూలుకాళ  
 లా స్థిరాస్తిని ౧౯౧౯ నుండి గుంటూరు నెల ౧౯-వ తేదీ  
 మధ్యాహ్నం ౨ గంటల లగాయకు సానుంగ్రితు ౬ గంటల  
 కరకు కేలు సరిహద్దులయ్యెరకు పరిమితు అకకాలము  
 దు గుంటూరు రాజుచంద్రిపురం ఆగ్రిహరములో నుండు  
 యాదాహ్నుకొట్టకు నెడుగు నానుండు మార్కాడిరాం కొమా  
 రు గారి యింటివద్ద కలిపగా యా క్రిందవర్తులవైన కేలం  
 చేయడమగును.

కేలంనిబంధనలు.

- 1 అఫీషలు రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయం నెట్టదలచిన  
పాట మొత్తములో 1/4 వంతు ధరావతు ముందుగానే చెల్లించ  
వలయును.
- 2 ముందుగాధరావతు నెట్టమని కోరుట లేక మానట  
అఫీషలు రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయం నుండి.
- 3 అఖరుపాటదాహ్నుకేర కేలంకొట్టి వెయ్యడమగును  
గారి అట్టుకొట్టిచేయక నిలిపేయటం సభికారము అఫీషలు  
రిజిస్ట్రార్ కారు తమయందే వుంచుకొన్నాడు.
- 4 పాటకొట్టిచేయకపుర్రామ ధరావతు చెల్లించని  
వారు పాట కొట్టిచేసినవెంటనే పాటమొత్తములో 1/4 వంతు  
ధరావతును చెల్లించవలయును.
- 5 అట్లు ధరావతు చెల్లించనియెడల సరకు ఆ స్థితికి  
కేలంకేయటంలో సప్రముచునెడల సరకు సప్రముపాటపాడి  
ధరావతు చెల్లించక తప్పిపోయినవాడు యిచ్చుకొనుటకు బద్ధు  
లగుడురు.
- 6 కేలంపాటకొట్టిచేసిన 15 రోజులలోగా తక్కిన పా  
టమొత్తమును పాటదాహ్ను మాఅఫీషలో చెల్లించవలెను.
- 7 అట్లు చెల్లించనియెడల మొదటి ధరావతు పయక  
ముకు పాటదాహ్నుకొట్ట సరియటయేగాక తిరిగి కేలంకే  
యడమలో నచ్చేవ్వముకు జవాబుదాహ్నుకొట్ట.
- 8, 5, 7, కేలంలో నుదాహరించిన ప్రకారము తిరిగి  
వేలము చేసినప్పుడు ఎక్కువపాటలనుచ్చునేని అట్టియెక్కువ  
మొత్తమునందు మొదటిపాటదాహ్నుకొట్ట సరియట.
- 9 ఏ కారణముచేతనయినను పాటపాడినరోజున కేలం  
కొట్టివెయ్యబడక, సరుకటికొట్టకు నిలిచివుండెయెడల మొ  
దటికొట్ట అఖరుపాటపాడినవారే చెందవరోజు మొదటిపాట  
దాహ్నుగా నెంచబడును.
- 10 పాటచెల్లినవారు కొట్టిచేయకపుడు త మ కు  
నెట్టినమొత్తముకు కొ ను ట కు బద్ధు ల యి యుం  
డురుగాని తమకు పాటతో అగత్యంలేదని చెప్పటకు అవకాశ  
ముండదు.
- 11 పాట పాడినతరువాత నెలరోజులు గడిచినప్పటికీ  
పాటదాహ్ను క్షంభకర్తయినవేలంకొట్టికెట్లు యివ్వబడును.
- 12 ప్లాంపురెజిస్ట్రార్ ఖ్యాసగయిరాము పాటదాహ్ను  
డిపాటిట్టు చేసేవెంట క్రియం క్రిఫికెట్టు యివ్వబడును.
- 13 కేలంపాడిన నెలరోజులలోగా తిరిగికారణ ము  
వ్విట్టు అఫీషలు రిజిస్ట్రార్ కారికి తీసుకెడల సరకు కేలం  
రద్దువునుటకు అధికారినిగ గలదు.
- 14 యిన్వార్డెంటు కార్యుపహద్దుల క్రిందవంద మనుమ  
దాను గలరిగి, కంటేటి పాటయ్యగారికిని తాకట్టు నెట్టబడి  
యిచ్చున, వారు సమ్యుత్తించియెందుకేరే సరకు తాకట్టు  
జవాబుదారి కేలంలో కొన్నివారికి ఉండదు.

ప్రొ. నీలకంఠం.

1. గుంటూరు జిల్లా గుంటూరు గ్రామములోని మ్యూనిసి  
పాల క్లౌనింగ్ వెంటబియిల్లు అవరణస్థలముదీసి వాద్దులు:-  
తూర్పు మ్యూనిసిపలరోడ్డు దక్షిణం పిటివనరు  
తాలూకు గోడయన్న ఆలపాటి రాజయ్యగోడయన్న

తూర్పు ఆలపాటి రాజయ్యగోడ దక్షిణం ఉప్పలూరి అది  
 లక్ష్మిగోడ పడమర బాపూడి కొటప్పస్థలమున్న పిటివ  
 నరు తాలూకుగోడ దక్షిణం డిటో పడమర బాపూడికొట  
 ప్పగోడయన్న దక్షిణం డిటో పడమరస్థలమున్న బాపూడి  
 కొటప్పగోడయన్న ఉత్తరము పిటివనరుగోడ పడమర పిటివ  
 నరుగోడ; వు|| పులివర్తి వీరయ్యగారి స్థలమున్న పిటివనరు  
 గోడ తూర్పు పిటివనరుగోడ వు|| పిటివనరుగోడ తూర్పు  
 డిటో వు|| డిటో తూర్పు డిటో వు|| పిటివనరుగోడ సర్కారు  
 పాట రు 8000 లు.

(2) డిటో గ్రామములోని మ్యూనిసిపల నె 4/832వ  
 యింటికి అనుకొని వున్నటువంటిన్ని ప్రస్తుతము ఆర్. పి. గెల్  
 యన్ క్వెర్, అఫీషుచేస్తావున్న మ్యూనిసిపల నె 4/827, 828,  
 829, 830, 831 వు|| గల వెంటబియిల్లు కొట్టుస్థలముకు వా  
 ద్దులు:-  
 తూర్పు మ్యూనిసిపలరోడ్డు దక్షిణం మ్యూనిసిపలరోడ్డు  
 పడమర ఆలపాటి రాజయ్యగారి స్థలమున్న పిటివనరుగోడ  
 వుత్తరము పిటివనరుగోడ సర్కారుపాట రు 15,000లు.

(3) డిటో గ్రామములోని మ్యూనిసిపల నె 4/845,  
 846, 847, 848, 849, వు|| కొట్టుయిల్లు అవరణస్థలముకు వాద్దులు  
 తూర్పు కేనువాగమ్మగారి స్థలమున్న పిటివనరుగోడ  
 వు|| డిటో తూర్పు పిటివనరుగోడయన్న మేకలదం స్థల  
 మున్న దక్షిణం పిటివనరుగోడ పడమర పిటివన  
 రుగోడ తూర్పు డిటో పడమర బాపూడిపాపాయిగోడ దక్షి  
 ణం డిటో వు|| డిటో దక్షిణం పిటివనరు దర్వాజ లేక వాకి  
 లి పడమర మేకు మొహిడికొగారి గోడయన్న దక్షిణం డిటో  
 పడమర మేకు మొహిడికొగారి స్థలమున్న పిటివనరుగోడ  
 దక్షిణం పిటివనరు తాలూకు కొట్టగోడ పడమర కొండూరి  
 బ్రహ్మయ్యగారి స్థలమున్న పిటివనరు కొటగోడయన్న  
 వు|| మునిసిపలరోడ్డు సర్కారుపాట రు 9000.

4 డిటో గ్రామములోని కల్లంకెట్టి వీరన్న నాయుడి  
 యింటికి యెదురుగాయన్న మ్యూనిసిపల నె 4/489వ వెంటబి  
 యిల్లు స్థలం వాద్దులు.  
 తూర్పు చనక్కాయల క్రిష్ణయ్యస్థలం దక్షిణం మ్యూనిసి  
 పలరోడ్డు, పడమర పిటివనరుకున్న చనక్కాయల బల  
 రామస్వామి నాయుడు గారికిన్ని ఉచ్చుడిగోడ ఉ|| చనక్కా  
 యల క్రిష్ణయ్యస్థలము సర్కారుపాట రు 2000 లు.

5. డిటో గ్రామములో నావునుకొట్టు బాబులనున్న  
 మ్యూనిసిపల నె 4-517 రు వెంటబికొట్టు స్థలంకు వాద్దులు.  
 తూర్పు గుంటూరు నుబ్రయ్యస్థలమున్న పిటివనరు  
 తాలూకు గోడయన్న దక్షిణం పిటివనరు తాలూకున్న గుం  
 టూరు మల్లిఖార్జునడికిన్ని వుచ్చుడిగోడ, పడమర మ్యూనిసిపల  
 రోడ్డు, వు|| పిటివనరుకున్న గుంటూరు వుచ్చుచుక్కయన్న వుచ్చుడి  
 గోడ, సర్కారుపాట రు 2000లు

6. డిటో గ్రామములో యేలూరు బబారులో తూర్పు  
 క్రేటిలో చందోలు శేషయ్యతావునకొన్న మ్యూనిసిపల్ నెం  
 4/1108 రు వెంటబికొట్టు స్థలంకు వాద్దులు.  
 తూర్పు పిటివనరు తాలూకు కొట్టగోడ, దక్షిణం  
 పిటివనరుకున్న సాదాగరు నానూయూ మెడ్డుకున్న వుచ్చు  
 డిగోడ, పడమర మ్యూనిసిపల్ రోడ్డు, వు|| పిటివనరుకున్న  
 రాగం లింగయ్యకున్న వుచ్చుడిగోడ, రు 2000 లు సర్కా  
 రు పాట.

7 డిటో గ్రామములో యేలూరు బబారులో బాబు  
 డు రామయ్య లక్ష్మీనారాయణ తావునకొన్న మ్యూనిసిపల  
 నె 4/1186 రు వెంటబికొట్టు స్థలంకు వాద్దులు

తూర్పు మ్యూనిసిపల రోడ్డు, దక్షిణం పిటివనరు  
 తాలూకు కొట్టగోడ, పడమర మ్యూనిసిపలరోడ్డు, వుత్తరము  
 పిటివనరుకున్న కనుమర్లపూడి వుల్లయ్యకున్న వుచ్చుడిగోడ,  
 రు 2000లు సర్కారుపాట.

8 డిటో గ్రామములో యేలూరు బబారులో తూ  
 ర్పు క్రేటిలో పోలీసు స్టేషనుకు తూర్పు గానున్న మ్యూనిసిపల  
 నె 4/1185వ వెంటబికొట్టు స్థలంకు వాద్దులు

తూర్పు మ్యూనిసిపలరోడ్డు, దక్షిణం పిటివనరుకున్న  
 కేతరాజు జగన్నాథం కంతులు గారికిన్ని వుచ్చుడిగోడ, పడమ  
 ర మ్యూనిసిపలరోడ్డు, వు|| పిటివనరు తాలూకు కొట్టగోడ,  
 రు 2000లు సర్కారుపాట

9. డిటో గ్రామములో యేలూరు బబారులో బాబు  
 డు రామయ్య లక్ష్మీనారాయణ తావునకొన్న మ్యూనిసిపల  
 నెం ౪-౧౧౮౮ రు వెంటబియిల్లు అవరణస్థలముకు వాద్దులు.

తూర్పు మ్యూనిసిపలరోడ్డు, దక్షిణం పిటివనరుకున్న  
 కనమర్లపూడి వుల్లయ్యకున్న ఉచ్చుడిగోడ, పడమర మ్యూనిసి  
 పలరోడ్డు, వు|| పిటివనరుకున్న బాబుడు లక్ష్మీనారాయణకు  
 న్ను ఉచ్చుడిగోడ, రు ౨౦౦౦ లు సర్కారుపాట.

౧౦. డిటో గ్రామములో రాచపూడి శేషయ్యభార్య  
 కల్ల విక్రయమునపొందిన మ్యూనిసిపల నెం ౪-333 రు వెం  
 టబి యిల్లు అవరణస్థలముకు వాద్దులు.

తూర్పు మ్యూనిసిపలరోడ్డు, దక్షిణం పిటివనరు తాలూ  
 కుస్థలము, పడమర డిటో, దక్షిణం డిటో, పడమర డిటో, తూ  
 ర్పు డిటో, పడమర పిటివనరు తాలూకుగోడ వు|| పతకముడి  
 నుబ్బారాయడు గోడయన్న, తూర్పు డిటో వు|| పతకముడి  
 నుబ్బారాయడి స్థలమున్న పిటివనరు గోడయన్న  
 రు ౨౦౦౦ లు సర్కారుపాట

11 డిటో గ్రామములో గుంటూరు చ్చి నుబ్రయ్య  
 కుగూరాలవల్ల విక్రయం పొందిన మ్యూనిసిపల నె ౪-౧౧౬ రు  
 కొట్టకు వెనుకపక్కవున్న పంచపాళికొట్టుస్థలము రు 500-0-0  
 సర్కారుపాట.

12 డిటో గ్రామములో మ్యూనిసిపల నె ౪-౧౧౯3 రు  
 వెంటబికొట్టు స్థలము వాద్దులు.

వు|| మ్యూనిసిపలభూమి, తూర్పు సోను నుబ్బారా  
 యుడి కొట్టుస్థలమున్న పిటివనరు గోడయన్న, దక్షిణం క్రాత్త  
 ముకు రత్నం స్థలమున్న పిటివనరు గోడయన్న, పడమర  
 చావరాల మాలయ్యగొట్టుస్థలమున్న పిటివనరు గోడ,  
 రు ౨౦౦౦ లు సర్కారుపాట.

13 కృష్ణా డి|| నువిలివట్టుం రెవెన్యూరు వాని యిలాకా  
 బందరు గొడుగు కేటలోవున్న టువంటిన్ని కమ్మన రామయ్య  
 గారివల్ల మేము క్రయముపొంది కటువంటిన్ని 571 నెంబరు  
 శేరిమరక తోటతోవులా తూర్పుభాగమును వుచ్చుస్థలముకు  
 వాద్దులు. తూర్పురావబిడి, పడమర వు|| దక్షిణములు తమ్మన  
 రామయ్యగారి తాలూకు తోటస్థలము, యానాద్దలమధ్యస్థ  
 మయి=20 గజములస్థలము, యందులోవున్న తాటిచెట్టు వగయ  
 రా వృక్షములన్న రు 20 లు సర్కారుపాట.

గుంటూరు) వి. జి. కె. అయ్యంగార  
 1-12-15 ) గుంటూరు జిల్లా అఫిషియలు రిజిస్ట్ర.

**క్రొత్తరీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినీయా ఆయిల్ రిజిస్ట్ర**



ఏ స్త్రీలకు తమ శరీరమునకు మందరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటను నివారించుట, బబారులో దొరకదు నూనెనువాడకుడడు. ఎందుకనెన వెంట్రుకలు ఈ కారణము వల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనివారికి తయారుచేయుచున్నాడు. ఈ కారణం క్రింది లోనివివరములు. ఈ కామినీయా నూనె మూలకమునండి నూనెను సంగ్రహించుకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈ నూనె వెంట్రుకలను రావ్వు పురుగులను నశింపజేయును. దాని కలన శరీరముకల రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈ నూనె వెంట్రుకలను వట్టువలె నున్న గ చేసి మెడదాను చల్లగానుంచుచున్నది. ఈ నూనె విద్యార్థులకు ఒక వరదానమునున్నది. ఉండుచేత తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరిజానికి నూడ కామినీయా తెలియమ తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కడొడువలేదు. అది వెంట్రుకలను నిగనగలానునట్టి సువాసనయును నల్లనిమెండును కలిగించి కిరస్మనకు చమురువట్టింపి మెడటికి క్రొత్తసొంపుగాను మిక్కిలి ఇంకయు నువాసనమిట్లు టునుగాగరియుండును. ఇది అన్నిటికంటె ఎక్కువము చురుకుబట్టి మెరుగునందు ఒక బంగారువలెననును, అలహాబాదు పట్టుపదార్థమునందు ఒక మోస్త్రుకా వులికయ నొసంగియున్నాడు. నుటియు మేముకోరకయే మేకులది యొగ్గలాపాడుకొను ముకు వచ్చుచున్నది. కామినీయా తెలియమొక్క నుజునును పరిశీలించుట అరహాస్థాంపు కంపెనీయెడల ఒకసారికి ఉచయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒక పుట్టి తెలియు ఇవానుగా కంపెనీకును. నెల పీసా 1-కి రు 1.0-0 మానుసీసాలకు 2-10-0 వి. పి. ఖర్చును చేసి (ప్రతి నిల్వరమునకు ఒకసారి దొరకును.) సోల్ పిషియట్లు:- అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 15కి బామరామసీను, గుంటూరు మద్రాసు ఏజంట్:- ఈ గా వునుచేత మొత్తం వెంట్రుకలను, నూనెను, బబారులను, క్రొత్త



యుద్ధ వార్తలు

(అస్థిలియా పత్రికలనుండి)

గ్రీసు దేశపు నాకాముట్టసి.

ఒక ప్రతినిధి తెలుపు సంగతులు.

లండను నవంబరు 21:- గ్రీసు దేశపు రాజధానియగు, ఏథెన్స్ పట్టణమున, ఎక్స్ప్రెస్ టెలిగ్రాఫు కంపెనీ పత్రిక నిధి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నది - ఇంగ్లాండు ఫ్రాన్సు, రష్యావారు గ్రీసు దేశమునందు వర్తకపు సరకులారాకుండగను, పోతుండగను, నిరోధించిరి అంగ్ల రాజువారి పత్రికటింపట్లు గ్రీసు దేశమునందు పత్రికలు నుడువు చున్నవి. ఈ పత్రికలున లోని సంగతులు పత్రికవారికి గాగాజాటివని, కాని ఆంగ్లేయు లిట్లు ప్రకటించిట్లు దొరకనున వారికి తెలియదు.

మరికొన్ని వివరములు.

ఏథెన్స్, నవంబరు 19:- ఆంగ్లేయ రాజువారి తెలియ జేసిన సంగతులవలన చాలసంఖ్యోధము కలిగినది. "గ్రీసు అభి ప్రాయము నిర్వహణ తెలియలేదు. మిత్రమండలివారి సేవలు వచ్చి దిగుచున్నవి. వైవిధ్యము రక్షించుకొనలేదు. ఇందువలన గ్రీసుకు ఇదివరకు వర్తకలాభములను కొంతకాలమువరకు లేకుండ మిత్రమండలివారు ఆగోచించి"నది పత్రికల ప్రాయము చున్నవి. తానుతటస్థముగనున్న చాలలాభకరముగనుండునని తలచుచున్న గ్రీసుకువలనంత పెట్టి మిత్రమండలివారు యుద్ధము లొనరికి దింపదలచుకొనలేదు. గ్రీసు ప్రభుత్వమువారు మిత్ర మండలికి కొన్ని చట్టానుమోదనీరి. కాని వారికి కష్టతీరకముగ నడుచుచున్నట్లు బుకారుగవిని మిత్రమండలివారు ప్రతిక్రియ నాలొచింపవలసివచ్చినది. ఈపుకారుకు సంబంధించిన యను మానమున్నయు, పోయినతరువాత బ్రతిబంధములను తొల గించెదరు. అప్పుడు గ్రీసు ప్రభుత్వమునలేనే వర్తకమును సాగించుకొనవచ్చును.

వెనిజిలానుకు ప్రతిపక్షముగనున్న పత్రిక లిట్లు ప్రాయము చున్నవి. వైవిధ్యము తప్పి తక్కినవారికి కొద్దికోజులలోనే గొట్టెలయి పోవును. తటస్థభావమును మానించి యుద్ధములొ దింపుటకే మిత్రమండలి వారిట్లు చేయుచున్నారు. మిత్ర మండలివారి వైవిధ్య లాయుధములను త్యజించుట్లు గ్రీసువారు చేయరు. వీరిని, బల్గేరియా జన్మనీచారు గ్రీసుదేశములో దొర బడి తనకుకుండ చేయుదురు. కాని ఒకవేళ జర్మనీవారు తరు యకు వచ్చుట తటస్థించెనేని, గ్రీసువా రేదో రక్షించుకొనరని చెప్పి కూర్చోకుండా, మిత్రమండలి సేవలు కృతస్సిద్ధముగ గ్రీసుకు నడలిజేసి పోవలయును.

మిత్రమండలివారు తమ ఇష్టము వచ్చిట్లు చేయుటకు స్వాతంత్ర్యము యుక్తవలసినదని, కేవలం పత్రికలు, కోపిను గార్లు కొరకు.

వెనిజిలానుకు తత్వమును పట్టుకొనట

కోపెనెహేగనునవంబరు 21:- వెనిజిలానుకు తత్వము వారిలో చాలమంది రాజనోహముచేసినట్లు పట్టుకొనబడిరిని తెలియ నగరమునుండి తెలియచున్నది.

ప్రాంతపు పత్రిక.

లండను నవంబరు 22:- ప్రాంతపుపత్రిక ఇట్లు వార్త యుచున్నది. - 1885 క సంవత్సరములో గ్రీసును మట్టదించి పట్టే ఇష్టమును చేయుచున్నది. దీనివలన గ్రీసువైవిధ్యము సము ద్రికమైనది పరియోజనముచేయుటకు నావచ్చును. సలూని కారేవురును గ్రీసులోని రైలుజేతును సంబంధములేదు.

గ్రీసురాజు కృతఘ్నుల.

లండను నవంబరు 21:- అజ్ఞాతము పత్రిక ఇట్లు వార్త యుచున్నది. - ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు, రష్యాలుచేసిన యుధకారమును గ్రీసురాజు మరచిపోయెను. వీరుపొందినంత యుధకారము మరచును పొందియుండలేదు.

రుమేనియావారి రాజనీతి

రుమేనియావారు భావోద్వేగముచేత ప్రస్తుతకర్తవీ నవలంబింపలేదు. యంతఃకృత బాగుగా నాలొచించిరి. రుమేనియాలో కొద్దిమంది మాత్రమే జర్మను జక్ష పాతులున్నారు. వీరుప్రభుత్వముకంటె చాలయరుషగ పని చేయుచున్నారు. కాబట్టి మనముకూడ తగిన ప్రయత్నముచేసి వారిని మనవైపుకు త్రొక్కుకొనలేను. త్వరలోనే మిత్రమండలి వారు 7 లక్షల 50 వేలమందిని బాల్కను రాష్ట్రములోనికి తీసికొనవచ్చిన కృతహేతుములన్నియు తలక్రిందులై పోవును.

రాజులసూటము.

కైజరు ఎత్తు.

లండను నవంబరు 18:- డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక ప్రత్యేకప్రతినిధియగు డాక్టరు డిల్లనుగారిట్లు నిన్నతంతివార్త పంపుచున్నారు:- బాల్కనురాష్ట్రములో తటస్థముగనున్న వారు ఉండిఉండి, మోదపడుచున్నారు. వీరిలోమాబుద్ధి తక్కిన కరకురాజకీయకృతహేతుము లిక్కడేనిర్ధయంపడుచుండును. నేనుకట్టిమాటలు చెప్పుటలేదు. నాకు తెలిసినన్ని సంగతులవలన లకు తెలియవు. మిక్కిలమండలివారు రాష్ట్రాధిపతులతో చెయ్యి చెయ్యి కట్టుకొని తిరుగుచున్నట్లును ముందుగానే కైజరు సంగతులను కనిపెట్టి రాజులసూటము యేర్పరచెను.

నేను వెనిజిలానుకు నలుగురికంటె నే యున్నాను. ప్రభుత్వములో న్యాయవంతు లెకరైన యున్నయెడల, వీరు ఆ మాత్యస్థానముకుండ వలసియున్నాను. కాని అట్టివారు కావరారు. ఏమివచ్చిననుకత. గ్రీసురాజు మిత్రమండలివారికి కష్టతీరకమైన పార్లమెంటునే యేర్పరచదలచినాడు. ప్రజలు తమ ధర్మమును నెరవేర్చుచునని తిరిగి మొత్తుకొనినను, రాజుతన బావనుది మాటప్రకారమే నడవగలడు. తగినకాన్తి చేసిన యెడలనే ఏమైనాభజించును.

కత్తువుల సబుమెరై నులు.

సప్తయితేయు స్థానములు.

స్టాంబు నవంబరు 19:- జర్మనుకు నలుమేరై నల కెనరైన స్పెయినుదేశపుత్రమున మానెనున్న ను సనిసప్తయితేయు డును. మోజాగ్రతేపెట్టి నులసినదిని స్పెయిను దొరకనునానిని మిత్రమండలి వారకుండలిందిరి. రెట్టింపుగాగ్రతే తీసికొనవలసి నదని దొరకనునానికొరి. స్పెయినువారి మరోకాతీరమున జర్మనీవారికి సహాయముచేయు చున్నారట. కార్మూరేవురున సప్తయితేయు తీసికొనుచున్నవని ఫిగాకోపత్రిక నడిపుచున్నది.

బ్రహ్మపుర మహిళా సమాజము

గృహప్రవేశ మహోత్సవము.

(ఒక విశేషమున వర్తకము)

మా బ్రహ్మపురమహిళాసమాజ గృహప్రవేశ మహోత్సవ మింతటి క తేదీ బుధవారముకాదు జయప్రదముగా జరిగినది. రమారమి 5 వేలరూప్యముల విజయజేయు సమాజ ముండరమును, గాది రాధురరావుపంతులుగారి సతీతిలకము శ్రీమతి మాడితుతుమ్మగారు నిర్వహించి సమాజమున కిచ్చిరి. మండరము వివిధవర్గములగు పులమొక్కలచేతను, తోరణములచేతను, అంగ విజయవతాకములచేతను, మనోహరముగా నలంకరింపబడినది. లోపల లక్ష్మీ, సరస్వతీ పటములను శ్రీల గట్టిరి. ద్వారబంధముల మీద "సత్యవద" "ధర్మచర" "ఏకమే వాద్వితితుం బ్రహ్మ" "ధర్మమేన జయతి" "బ్రహ్మ కృపాహి కేరలమ్" మున్నగు ధర్మములు చెక్కబడినవి మండరముమండర కదనోద్ధములతో నొక చక్కని పందిరి చేయబడినది.

మధ్యాహ్నము మాకుగంటుకే వారియలులతో పందిరి "కిరీటు" లాడుచుండెను. అగ్రాసాధిపురాలగు శ్రీమతి ద్వారకాబాయి కమాకర్ ఎస్. ఎమ్. ఎస్., ఎల్. ఆర్. సి. సి., ఎస్. ఎల్. ఎమ్. గారు విచ్చేసినతోడనే సమాజాధ్యక్షురాలు శ్రీమతి గాడి- మామతుకు తమ్మగారు స్వాగతోపన్యాసమును జనువుచు అగ్రాసాధిపురాలైన ద్వారకాబాయిగారిల్లి రకమాబాయి కేళోకరుగారి జీవిత చరిత్రమును, వారి వంశ ప్రతిష్ఠాను ద్వారకాబాయిగారి విద్యా సంపన్నత, శిలమున్నగు సద్గుణరాజు గూర్చును చెప్పి వారిని మండరమును వెజనగోరిరి.

అంతలు ద్వారకాబాయిగారు కొంతవడి ముచ్చటించి గృహమును దొరికి తరువాత ద్వారకాబాయిగారు అంగ భావలో నిచ్చిన యుధవ్యాసముకు తెలుగులో తర్జుమా జేసి, లేటెల్లముగ శ్రీమతి ఉప్పల సుందరమ్మగారు ప్రసంగించిరి. సమాజమునకు శిరస్థియును గోడయు, శ్రీమతులగు కల్లేపల్లి వేంకట రమణమ్మ, వరహగిరి సుబ్బమ్మ, వెలికండ మాడితుతుమ్మ, న్యాయపతి రంగవాయికమ్మ, వరహగిరి తులపమ్మ, ఉప్పల సుందరమ్మగార్లు, ప్రసంగించిన తరువాత అగ్రాసాధిపురాలి అంత్యోపన్యాసముతోను మంగళహారతుల తోను సభ ముగిసెను. సభ్యురాలందఱు ఫలములు తాంబూలములు పంచిపెట్టబడినది.

పుస్తక భాండాగారము

ఈ సమాజమున కనుబంధముగ నొక పుస్తకభాండాగారముకూడ నెలకొల్పబడినది. నాది రాధురరావు పంతులు గారి కుమార్తెలు శ్రీమతి న్యాయపతి రంగవాయికమ్మ బమ్మబమ్మమ్మగార్లు, సుమారు 200 రూపాయల గ్రంథములును, నొకయద్దపు బీసవాను, ద్వారకాబాయి గారు రూ॥100కు, శ్రీమతి విజయలక్ష్మమ్మగారు రూ॥800ను, ఉన్నవ మహాలక్ష్మమ్మగారు రూ॥ 200ను, న్యాయపతి అనంతలక్ష్మమ్మగారు రూ॥ 800ను, గణపతయ్యగారి భార్య రి. రూప్యములను, న్యాయపతి జానకిరామమ్మగారికివది రూప్యములును, నొసంగిరి. భాండాగారమునకు కావలసిన తుప్పీలు; బెంచీలు, బల్ల, మున్నగు వస్తుసామగ్రిలను వరహగిరి వేంకట బోగయ్యపంతులుగారి భార్యయును, సమాజ కార్యదర్శియును నగు శ్రీమతివేంకట సుబ్బమ్మగారును, గడియారమును శ్రీమతి గంపా, కేకాంతగారును, కొన్ని కటములను గోపిపెట్టి నారాయణమ్మ గారును, ఇచ్చిరి.

ఆ సభ కనేకమంది దొరసాములు వచ్చుటచే గాక తెజవాడ, కాకినాడ, పత్తిపురము శ్రీ కాకతము చున్నగు ఇతర స్థలములనుండి గూడ కాంతానములు సభ నలంకరించి యుండిరి. నాటి సభకొరకు ప్రత్యేకముగా రచించబడిన శ్రీ విద్యవిమలామై సంభాషణను రాధురరావుపంతులుగారి కుమారతలు ప్రవచించిరి.

సాంకెత్సరి కోత్సరము.

మరునాటి సాయంత్రము నై సమాజముయొక్క ద్వితీయ సాంకెత్సరికోత్సవము. శ్రీమతి అంబారాయమ్మగారి ఆశాసనాధి పత్యముక్తింజ జరిగినది. సభ నలంకరించిన వారి మణు లెల్లరును గూడి ఛాయాచిత్రమును దీయించుకొనిరి. అగ్రాసాధిపురాలి యుధవ్యాసము ముగిసినతరువాత కార్యదర్శిగారగు శ్రీమతి వరహగిరి వేంకటసుబ్బమ్మ గారు తమ సేవకమును జనువుచు, శ్రీమతి చూతుకుతుమ్మగారి యాచార్యమును కేసోళ్ల బొగడి, సమాజము స్థాపనయొక్క రెండేడు లలోపునే సమాజము స్వగృహమును సుంపాదించుకొనగలిగినది నుడుదరి. తరువాత, న్యాయపతి రామానుజస్వామిపంతులుగారికుమారత బమ్మబమ్మమ్మగారును, శ్రీమతి కామూర మాడితుతుమ్మ గారును, శ్రీ కాకతములోని శ్రీ సమాజ కార్యదర్శిగారి కేసోపద్వయులను, ఉప్పల సుందరమ్మగారును శ్రీలనుగూర్చినవిశేషోపన్యాసములు గావించిరి. బాలికలిక్ష్మకు "శ్రీల సమాజముల తలవలొధములు"ను గూర్చి ప్రత్యేకముగా లిఖింపబడినసంభాషణను ప్రవచించిరి. అప్పుడారి నుబ్బారావుపంతులుగారి కుమారత శ్రీమతి ఉన్నత మానమ్మగారు విశేషత్యమునుగూర్చియు ఉప్పల సుందరమ్మగారు మున్నగువారి కనేజులను ప్రసంగించిరి. సమాజముకొరకు మూలనిధిగా కొందరు వారియలులు చించాల నిచ్చిరి. రెండుదినములలో, శ్రీల సమాజముకు కమారమి వేయిరూప్యములు సందా జనిరి. తాంబూలము, ఫలములు పంచిపెట్టబడిన పిచ్చుట చంద గళహారతులతో సభ ముగిసెను.

ఇందు ముఖ్యముగా మరయు శ్రీల యుత్సాహము, ఔదార్యము కార్య పట్టి. మున్నగు నులులను గమనింప వలసియున్నది. సమాజభాండాగారము కొరకు రమారమి 700 రూప్యములును, మూలభవమునకు రెండువందల రూప్యములును అప్పటికప్పుడు అవలీలగ చందా పోయిందనది.

వీర వ్రాజు

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపవర్ణనములు చక్కని శైలిలో వర్ణింపబడినవి. వారి విశేషములు గూడ గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదివఱకు కాంక్షమున మఱియుంటలేదు. కల రెండు టైంకు 0-12-0 కాకిలో టైంకు 1-0-0 శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రకట ముచితము. నలయువారు:- శ్రీరామ ముద్రాకర్తాశాస్త్రి, 7, గిటుకెట్టి, మదరాసు.

నల్లనంవత్సరాది సంచిక

మొక్కొక ప్రకటనలకై సకాలమున ప్రాప్త కొనకుండుటచే గ్రంథనిందినయందు వారి ప్రకటనలు ప్రచురించుటకు నలనుపడి కుండెరు. ఈసంచిక త్వరలో వెలువడనున్నది గాన ప్రకటనలు బంక నే చిన వారు వెంటనే ప్రాసెక్యూట నలయును. (వరకు కాభాగ్యమును

జూబులు

విజ్ఞానచంద్రికా మండలి-నవలలవరీక్ష.

ఆయా!

ఈమధ్య ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రకటించబడిన యొకవ్యాసములో నాంధ్రుల యద్యమలను గూర్చి ప్రశంసించబడియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథాలయము లనేకము లాంధ్రీకమున నున్నవలయును, నవి తొల్లిటియున్నామనోను తల్లుడలతోను బనిచేయుచుండుటలేదని యావ్యాసకర్త వ్రాసియున్నాడు. నేనానయమున నతనిమాటలయందించుక యనత్యయమునని భావించితిని. కాని యిటీవల Xలిగిన స్వామభీమచేరి కేవలవాస్తవములని నమ్మకలవినవాడ నైతిని.

విజ్ఞానచంద్రికా మండలివారి నవలలవరీక్ష నవలలపంపినవారిలో నే నొకడను. నేను నానవలను జూనునెలపదియవతాళిఖనకే పంపియుంటిని. ఆప్పటినుండియు పరిష్కారతయలకై వేచియుంటిని. తత్ఫలితములు త్వరలో దెలిసికొనవలయునని యుద్విగ్నానము, లక్ష్మీపతిగారివేర జాలు వ్రాసి నపుడు మూడుమాసములలో "ఫలితములు" తెలియగలవని వ్రాసియున్నాను. మూడుమాసములు Xదవి మూడు నెలలైనవి. ఇప్పటికి నేమియుఁ దెలియలేదు.

ఈపంపిన ముప్పదివలలలో తీసికొంటున్నది యొక్కటియే. ఈవిధముగా మాసములు Xదవుచుండుటలేక Xగ్రంథకర్తలకు ఉద్యమోత్సాహములు తగ్గిపోవుచున్నవి. కావున నవలలవరీక్షములు, త్వరలో తత్ఫలితములను డిసెంబరులోపుగాఁ దెలియఁజేయుటకు వ్రాసింపబడుచున్నాను.

నోరి వేంకటలక్ష్మీవ్రసింహశాస్త్రి.

II

పుల్లెటి దాము పడిపోవుట.

రయితలకు నవ్వును కలగుట.

ఆయా!

ఈప్రసంగములలోని పుల్లెటి నీరు తక్కువ యగుటచేతను, బొడ్డునాటి ఛానలకు కొంచె మిట్టుది కలగుటచేతను, పుల్లెటి దాము కట్టిందినారు. బొడ్డునాటి ఛానలవలన పడిపోనవల యకరములు సాగుబడియుచున్నవి. నీటిగల్పును సరిగలేకపోవుటచే రయితలకు నలుదివిజను ఆఫీసులో చెప్పకొగా, నీరు వదిలిపెట్టరలసివచ్చు వారు మాకంకిపాడు లాకు నూజరించెందెంటుకు ఉత్తెపు చేసేమిదట దాముకు 3 అడుగులు చెక్కలు కేయించి నాలుగు అడుగులలో నంతకువెగానో నీరు వదిలినందుకలన, నీరు పొర్లి ఒకబాదుకడిపోయి కాలువ క్రిందిభాగమున చాలాప్రమాద కలిగినది. దీనికిని దాము నవ్వుమనకును జవాబుదారీ యెంతో తెలియదు. పంచాయతీ లున్నచో నట్టి ఇబ్బందులు కలగవని ముమ్మాటికి జెప్పవచ్చును. డి. పి. డబ్లియం అధికారుల యజాగ్రత్తలన లాకులు ముగ్గునూచునవ్వును కలిగి రయితలకు ప్రాబంధి కలగుచుండును. బొడ్డునాటి ఛానలక్రింద నన్న భూస్వాముల కలన సాము కనూలుచేసి, దాము కట్టించెదమని మాడివిజను ఆఫీసుకు గులపిచ్చిరట. ఇది యెంతమాత్రమును సమంజసముగలేదు. డొరికినగు నీరునట్టిరి కొట్టుకొనపోయినట్లు డి. పి. డబ్లియం అధికారుల యజాగ్రత్తకు సమ్మతమైయున్నామనట బాగుండలేదు. కావున నై అధికారులు తగినచరణ చేయించి, నైతుల ఇబ్బందులను తొలగించుటకై కోరుచున్నాము.

పురవాసులు.

III

కోరుకొండ దేవస్థానము.

ఆయా!

రాజమండ్రి తాలూకా కోరుకొండ అగ్రహారములో చిరకాలమునుండి లక్ష్మీవ్రసింహస్వామి రంగరాజస్వామి వద్ద వాదస్వామిదేవాలయము లున్నవి. ఈదేవాలయములకు సామర్థ్యము 2000-0-0 వరకు ఆదాయముచున్నది ఇదిగాక స్వామివారి కవులర్హు (ప్రాహ్మణ్యము); ప్రాహ్మణ్యముల సాలకు మొత్తముమీద 15,16 వేల రూపాయలవరకు ఆదాయమును ఆనుభవిస్తున్నారు. కాని స్వామిలకు ధూపదీపవైద్యము మున్నగువివిధ సరికబడుట లేదనియు, సామ్యము అపహరించుచున్నారనియు కావడం కావునము ఈమొత్తాల కేవలగిరావునకుగాను పిలుకొల్పిలో దానా దాఖలుచేసి వారు, తరువాత దానాదానాజుకవచ్చి ప్రస్తుతము 5 గురు కవులను నెలకు రు 25-0-0 ల జీతమిద మేనేజరును, 10-0-0 జీతమిద గమస్తానకోర్కవారులయమించి ధూపదీప

వైద్యమును సరిగజరిపించవలసినదనియు వానానములుంటు పముల రథము మున్నగువి బాగుచేయించి దేవస్థానమును మండ్లిసిలోనికి తీసికొనిరావలసినదనియు ఏర్పాటుచేసివారు. కవులలో కొందరు రాజమండ్రిలోను కొందరు రాజువపురంలోను నున్నారు మేనేజరు మాత్రం రాజమండ్రిలోని తనయంటి వద్దను ఉండి నెలకు ఒకదినముమాత్రం కోరుకొండవచ్చి జీతం పుచ్చుకొని ఒకటిరెండు రోజులుండి తిరిగివెళ్లి పోవుచుండును. దేవస్థానములసిరిగకు లిట్లున్నవి. ప్రస్తుతము 2000 ల వరకు నిలువయున్నది. ఒక్కటియుసరిగ వినియోగపడుటలేదు. పుష్పతోటపాదయిపోయినది. దేవాలయములో చోడిమున్నగు నవి కవులు చేసికొని కర్మములక్రింద మార్చి చేసివారు. లక్ష్మీవ్రసింహస్వామి కోమలంటుపము పడిపోవుటకు సిద్ధముగ నున్నది. రథము మండ్లిసిలోలేదు. పూర్వము ప్రతిదినమూ వైభవముతో జరిగేది. ఇప్పుడు దేవాదాయమంతో ఈవిధముగ దుర్వినియోగమై పోవుచున్నది. కావున అధికారులు తగినశ్రద్ధతో సంగతి సందర్శయిలకు కనుగొని ప్రస్తుతలోపములను సంస్కరింప గోరుచున్నాను.

కోరుకొండ కాపురస్తులు.

జీవరాజ్ ఎస్. మెహతాగారు.

ఈ నెల 5 వ తేదీ ఆదివారమునాడు బొంబాయికి వచ్చిన మెయిల్ స్టీమరులో డాక్టరు జీవరాజ్ ఎస్. మెహతాగారు వచ్చిరి వీరు లండను లక్ష్మీవద్యాలయములో వైద్య పరీక్షయందు లిట్టలై చురల నిండియున్నవచ్చిరి. ఎం. డి. వైద్య పరీక్షయందు మొట్టమొదటివారుగా తేలిసండుకు వీరికి బంగారపుతరకము బహుమాన మిచ్చబడినది. వీరు హిందూ దేశములో వైద్య శబ్దరేఖలిచ్చిన భారతీయు లందరిలోను నెక్కువకీర్తి సంపాదించివారు.

అమెలికామూలములలో చాలబహుమానములను విద్యాధి శతనమును సంపాదించి అక్కడ మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్ష నిచ్చినతర్వాత నేకు వార్షికదాను మాధవదాసుకవులగారి బోర్డింగుమూలలో ఉచితభోజన వసతి సేతుకు పొందెను. అటుండి గాంతు మెడికల్ కాలేజీలో బ్రతకెంచెను. మొదటి మూడుసంవత్సరములలో ప్రతిసంవత్సరమును విద్యాధి శతనము సంపాదించుచు వచ్చెను. ఆఖరసంవత్సరమున వివిధర కెన్నడును ఎవరును సంపాదించని గౌరవము సేతుకు సంపాదించెను. అందులకుగాను వైద్యములోకార్నాకుగాను, పొండి త్యమున ఆంధ్రప్రదేశ్ గాను, ఉపచర్యలో రీకుగాను, మెడికల్ జూనిర్ ప్రొడెన్సులో ఫాలోవగాను, శస్త్రచికిత్సలో గోపాల్ శివరామ్ గాను, ఏర్పరిచిన విద్యాధి శతనములను, పాథోలజీలోకెన్సెట్టిపామిఖాజీగాను, నేర్పరిచిన బహుమానముల నితరుపొందెను.

1908 వ సంవత్సరమున ఎల్. ఎమ్. ఎస్. పరీక్షలో మెడిసనులోను, పాథోలజీలోను కాండ్లెట్టగా శీర్ష్యచివ బంగారపు తరకమునుగాడ నిలికి బహుమతి యిచ్చబడెను. 1909 సంవత్సరమున జె. ఎల్. తాతాగారియొక్క మునర్ నుంగల దాస్ వాఘాభాయిగారి యొక్కయు సహాయములన ఇంగ్లాండునకు వెళ్లి లండను ఆసుపత్రిలో నితరుచేరెను. అచ్చట ఎమ్-బి-బి-ఎస్.; ఎమ్-ఆర్-సి-ఎస్- పట్టములను పొందెను. అనాటమీలో బహుమానము గూడ బడసెను- 26 వ యేట, ఎల్-ఆర్-ఎస్- పరీక్షలో మొదటివాడుగా తేలి ఎమ్-డిలో మరెంతబహుమానమునుబడసెను- పిమ్మట లండనులో నున్న హింపు లండను కూడి యాయనకు విందుచేసి గౌరవించిరి. లండను వైద్యశాలలో క్లినికలు అసిస్టెంటుగాను, పాథోలాజికల్ అసిస్టెంటుగాను, క్లినికల్ లాబరేటరీ యొక్క అసిస్టెంటుడై రెక్కయగాను, అసిస్టెంటు క్లినికల్ పాథోలజిస్టుగాను నియమింపబడెను. హిందువులలో నిట్టి పదవులివివర కెన్నడును లేదయలేదు- ఈ పనులన్నియు మిక్కిలి మేధాశక్తి వోడను పటుత్వము తోడను శ్రద్ధగా నీతుకు నిర్వహించెను.

విద్యాధిగా నున్నపుడు బొంబాయిలోను లండనులోను మిక్కిలిప్రజ్ఞను, భవభక్తులను గనబరచుటయందేకాక ఆంగ్లదేశమునకు వెళ్లి భారతీయవిద్యార్థులకు తగినసలహాలిచ్చుటయందుగాద చాలసహాయముచేసెను. ఇండియన్ ప్రెస్, లెక్కా లిజింపుమునకు కార్యదర్శిగానుండెను. రెండుసంవత్సరములందు ఇండియన్ అసోసియేషన్ కు నభ్యుత్థుడుగా నుండెను. ఆనయమున గోల్డెన్ వాళయుడు ప్రధమోపవాస మొనర్చెను. యాధముద్విచరనాత నీతినును గంధిగారును ఇండియన్ మోటారుఆంబులెన్సుకోరులో నెక్కువశ్రద్ధగ పనిచేసి హిందూదేశీయులనువిద్యార్థులను చాలయంది ఆసంఘమున చేర్పించిరి. ఇతను ఆంగ్లదేశముందలి హిందూమహాజనసభాసమితిలోను, లండనులోని ఇండియన్ సోషల్ కల్యణ సభ్యుడుగాను ఉండెను. 1914 నుండి నితడు గోల్డెన్ గారికిని గంధిగారికిని లండనులో నుపవరించెను.

ఈరోజులో ఆంగ్లభాషము.

ఈరోజులో సరస్వతీసంగీతసభ వారు 29-తేదీరాత్రి 10 గంటకు గానసభజరుపుటకు నిశ్చయించిరి. ఆనాడు శబ్దమును సంతకరావుగారిని ముంబీగానము చేయుటకును, ఆలగనంటిగారిని వృద్ధంగమువాయింతుటకును నేర్పాటుచేసిరి. శ్రద్ధమును ఈసభను మహాజన మ్రోహములతో జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. టిక్కెట్లు ఒకరూపాయ, అర్ధరూపాయ, పావులా చొప్పున ఏర్పాటుచేసి యదయమునుండి అత్యుక్తము ప్రారంభముచేసిరి. మామూలుప్రకారము ఒకటిక్కెట్లను మానికలలు స్వాగిటరీ యిన స్పెక్టరుగారికిని పంపిరి. అందుమీద ఆయన సభవారికి లైసెన్సుఉండవలయునని నలుచొయ్యెను. ఆప్రకారము వైదుమనుగారిని కోరగా వారు ఈమందిరము "కట్టిక రిసార్వ్స్ ఆఫ్" క్రింద చేరదని లైసెన్సు ఇయ్యకుండెరి. ఆకారణమున సభవారి సభను ఈ. వి. కృష్ణస్వామినాయుడును ఆయనసోదరుడును, మ్యూసిసిల్ కౌన్సిలరును ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటును ఆగు రామస్వామి నాయుడుగారుల భవనము నందు జరుపుటకువేదగా వారు ఆహ్వానించిరి. అయినను టిక్కెట్లుకెట్టిరి కాన లైసెన్సుతప్పక యనసర మని స్వాగిటరీ యిన స్పెక్టరుగారు నొక్కచెప్పిసండున చేరుమనుగారిని తిరిగివేడిరి. ఆలస్యముగా కోరివారిని వారు లైసెన్సు నీయలేదు సభ మాత్రము జరుపుచుండెరి. సభకు మ్యూసిసిల్ లు స్వాగిటరీ యిన స్పెక్టరుగారును, మ్యూసిసిల్ లు క్లక్కును, ఇతరముఖములను విచ్చేసిరి- మూడునాలుగు కుండలమంది టిక్కెట్లు కొనుగడచేసి రోడ్డుమీదనుండియు, ఇరుగుపొరులల వారి యరుగులమీదనుండియు, నాలకించిరి. ఆసమయమున ఈరోజుసర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు అన్నాజీరావుగారును కలుషన స్పెక్టరుగారును విచ్చేసి, ఏబదిటిక్కెట్లన్న నెక్కుడియ్యగూడదని- ఇనియంతయు నిలుబుండ మ్యూసిసిల్ కౌన్సిలరు టిక్కెటు గొననయ్యటయు సభవారిపాదావుడియు స్ఫుర్ధజనించుటకు కారణభూతి మైనది- సభ ఆనాటికి జరుగదనియు సభవారిమీద కేసుతప్పక లేవటకు ననియు ప్రతివారును తలచిరి-

ఆనాడు టిక్కెట్లుఅమ్మినవారు తాలూకాగుమాస్తాఆగు కొండలరావుగారును టిక్కెట్లు తినిభుజేసినవారు, ఎస్-ఆర్-రంగస్వామిఅయ్యరు బి. ఏ. బి. ఎల్- గారును. వైద్యశుబడిన ఈ. వి. కృష్ణస్వామినాయుడుగారును వారిసోదరులు రామస్వామినాయుడుగారును గొప్పగారును. గౌరవనీయులును నయ యున్నార- కలుమేజిస్ట్రేటుకోర్టులో మీరూద కేసుతేబడి నట్లు నమ్మదగినవారియొద్దనుండియే తెలియవచ్చుచున్నది కాని కేసును తిరిగి రద్దుజరుచుకొండరని తెలియుచున్నది-

రాజీనామా సంఘములు.

మరిసాంఘికవివాదములను ములపుగ బరిష్కరించు కొనుటకై రాజీనామాసంఘముల నేర్పరుపవలసినదని సర్వభూ లాభియ కరిమాబాయి గొంతి గొంతుమున సామ్రాజ్యనియంత నిర్వాహసభలో నుపపాదించిరి. ఆతిర్వాగమునైన 4-2-1915 సభలో చక్కజరిగెను ఈవిషయమునుగూర్చి వీరతనమువారు దర్శాపురముపురుని సభ్యులకు ధీమాబసగబడెను. రాష్ట్రీయ దొరతనముల యభిప్రాయ మింకదగ్గవున దీసికొనబడియెను. ఇదివరకు అమలులో నున్నవిధానములే యుక్తముగ నున్నవని వారుతెలిపిరి. ప్రతిజిల్లాలోను ఈవిధానమును మంచిపర్యవసానము లాసగుచున్నది. పార్టీలకుసంబంధముగల మాఖ్యులగు వారి సహకారము వివాద పరిష్కారమున అత్యంతోపయుక్తము. కొన్నిచోట్ల నిట్టి సంఘములు తమకార్యమును పార్టీలకున్న కాకషీలతరతే నిర్వహించ లేక పోవచ్చును. కాని మొత్తమునై నిట్టి సహకారము అనుకూలమును పర్యవసాన మొనగుచున్నది. కనుక ప్రత్యేక రాజీనామాసంఘముల నేర్పరుపకూడదని రాష్ట్రీయవీరతనమునా భిప్రాయపడిరి. వెనుక నిట్టి సంఘము లేర్పరచ బడినవి. వానివలని పర్యవసానము లంతి సంతృప్తికరముగ లేవు. వివాదముల పరిష్కారములో జిల్లా ఉద్యోగులకు పార్టీలు గౌరవించు ప్రజలసహాయము సమకూరగలదు. వీరందరు నొకచోటగుచ్చుట వివాదాంత పరిపూర్ణతీర్మానమునకు సహకారి ఆగును. ప్రత్యేక సంఘముల నెర్పరచినచో వీరు చిన్ని వివాదముల పెంచగలరు. ఇంతేకాక వివాదాంతమున తీర్మానించుపర్యవసాన సభ్యులీ సంఘమును నుండకపోవచ్చును. ఒక్కొక్కవిధ మున తీర్మానాల నొక్కొక రీతి నులుపుగ పరిష్కరింపగలరు. ప్రత్యేక సంఘ మొకటి తన అధికారమును జూపుట మార్పింప బడకపోవచ్చును. ఇండియా దొరతనమువారు తిఖితముల నన్నిటికోధించిరి. ప్రస్తుతవిధానమునుండి మార్పు కలగజేయుట అనవసరమని వారికి తోచినది. ఈ మున్నగు అంశముల వాదనాసమాచారు ప్రచురించిరి.



అనంతరమును మరి కొందరు సాక్షులు సాక్ష్యమిచ్చిరి. మొత్తమువై దినమున 37 రు సాక్షులవిమర్శియ్యును. అందరు సాక్షులు సమర్థులైనను నా కానుగోత్రు యొనర్చుచుండెడి ఇతరులకి కేసులో విచారింపబడిన సాక్షుల సంఖ్య 140.

విషయానుక్రమణిక.

యద్ధవాస్తవ, బ్రహ్మపుర నవీకా సమాజము	3
బాలులు	4
నూజపేను ట్రస్టు కేసు, క్రికెటాపురం రాజా గారు	5
ప్రధానవ్యాసము	
గవర్నరుగారి పర్యటనము-ఆర్థిక సమస్యలు	6
బిట్సు, స్థానిక వార్తలు	7
విరోధా మహాసంగ్రామము	
విదేశీతంత్రీ వార్తలు	8-9
ఇంగ్లీషు తంత్రీ వార్తలు	10-11-12-13
శృతాంతరేఖలు	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 13 వ తేది

సోమవారము

గవర్నరుగారి పర్యటనము

ఆర్థిక సమస్యలు

పెట్టుకు ప్రభుత్వ గారు తంజావూరు తిరు చిరాపల్లి జిల్లాలలో పర్యటనము చేయుచున్నారని వచ్చినారు. వీరికి ప్రజలయొక్కయు ప్రజలకు వీరి యొక్కయు దర్శనము దొరకినది. పరిపాలకులు పాలితులును కరస్పరము చూచి కొన గల్గుట యుపయోగకరము. పెట్టుకు ప్రభుత్వ గారు మరీయొక విధముగా కూడ నీ పర్యటన మును ఫలవంత మొనర్చినారు. ఎచ్చట పోయినను వీరు ప్రజలకు యద్ధము విషయమును నుత్సాహము జనింపజేసినా రనటకు సంజయములేదు. ఈ దేశ మున ప్రజలు చేయగల సహాయము బహుమల్లు మే యైనను ఆ స్వల్పమునే పెట్టుకు ప్రభుత్వ గారు తక్కువ సంపాదింప కలిగినారు. ఎల్లెడలను వీరు బిక్కువిషయము లేటెల్లయు చేయుటచే ప్రజల కొకవిధముగా శాంతికిలిగి యుండు నని నమ్మకలసి యున్నది. సునము పోరాడవలసికది హెచ్చుగా నున్నదనియు ఈ సంగ్రామమున విజ యము సంపాదించుటకై యొకను నెంతో స్వార్థ త్యాగ మొనర్చవలసి యున్నామనియు గవర్నరు గారు వజ్రపదే సుక్తి చెప్పినారు. ఇంకలో వన్ను లను హెచ్చించు సూచనలు కల వని కొందరు అనుకొను చున్నారు. కాని అట్టి ప్రయత్నము రుగ వనసరము లేకుండునట్లే ప్రభుత్వమువా రిర్పరతురు గాక యుని కోరదగి యున్నది. పెట్టుకు ప్రభుత్వ గారి మూలలకు బట్టిచూడ సజలు ప్రభుత్వమువారినుండి సాయముకొను యు తాత్కాలికముగామానుకొని అమూలకము న స్వార్థత్యాగ మొనర్చవలసి యుండునని వా ధిప్రాయ వడినట్లు తోచినది. నీటివసతులకు నని రుగిగినను, మురుగు కాలువలకు నని రుగిగినను, వైద్య సహాయ మునకు నని రుగిగినను పారిశుద్ధ్యమునకునని యడిగినను, బోలెకునని యడిగినను ఏవిధముగా నుపక్రమణ మనకు ద్రవ్యము ప్రజలుకొనినను మన ప్రభుత్వ గారు తా మిప్పుడు సాయము చేయుటకు వీలులే నయే ప్రత్యుత్తరము నిచ్చినారు. ఇదియంతయు

యద్ధావసరములకు నై బహుపు తగ్గించుకొనుటయే యగును. విద్యాశాఖవిషయమున వ్యయము ఎంతో తగ్గించబడు చున్నదనుట తెలిసియే యున్నది. ఈవిధముగా వ్యయనిరోధము మంచిది యగునా కాదాయని విమర్శించుట యిట నగత్యము గాదు. ప్రజ లిట్టిమట్టసము అభివృద్ధి కాటకకరముకావున తగ దని యభిప్రాయపడినప్పటికిని ప్రభుత్వము వారు తీర్మానించి యున్నారగావున నీసందర్భము న వారికధర్మని త్రిపుజూచుట పొసగదు. వ్యయ మును తగ్గించుటకు ఆంగ్లభూమిలోను విద్యా భృతులు తగ్గించినారట! అది మనకు ననుసరణీయ మని మన యధికారులు ప్రత్యుత్తర మియ్యక యుండజాలరు. సందిగ్ధసమయము కావున మన మీపద్ధతులను తీవ్రచర్యకు తీసికొనిరా నొల్లము. మన ప్రభుత్వమువారు ఆంగ్లభూమిలో నిటీవల చేయబడిన మరీయొక సలహాను ఇచ్చటను నాలో చింతురు గాక యని కోరుచున్నాము. అచ్చటి మంత్రిమండలికిని రాజ్యాంగసభా సభ్యులకును జీతము తగ్గింపవలసినదను నుకక్రమము ప్రారం భమయినది. అక్కడి ముఖ్యమంత్రికి జీతము సం వత్సరమునకు రు 75,000 లు. ఇంతకంటెను ఇతరు లజీతములు తక్కువ. ఇదివరకు ఆదాయపు పన్ను నుగురించి వ్రాయుచు మన రాజధానిలోనే లక్షకు పైబడి జీతముకలవారు ఇద్దరు ప్రభుత్వపుకొలు పులో నున్నారని వ్రాసితిమి. మనకత్తెరులతో సమానముగా పరీక్షలలో తేరినవారికి కత్తెరు పదవులవంటి పదవులలో ఆంగ్లభూమిలో నెలకు రు 1250 ల జీత మిచ్చు చున్నారు. తుదకు సింహళములో రు 2000 ల జీతమే కలదు. ఇక ఇంగ్లండులో జీవితమునకు నగు కచ్చలను ఇచ్చటి కచ్చలను ఆలోచించిన యెడల ఇచ్చట అణాకు కొను వస్తువునకు అచ్చట నాలు గణాలు పెట్ట వలసి యున్నది. అనగా మన దేశమున అధికారు లకు జీతములు నిజ మాలోచింపగా ఆంగ్లభూమి లోని జీతముల ఆరింతలో ఎక్కువ్రాయుచున్న వి. ఇట్టి జీతములను తగ్గించిన యెడల ఎంతో ద్రవ్యము మిగుల గలదు. ఇది న్యాయముగా కూడ నుండును. ఏలయుదురా ఈ దేశమున పన్ను లిప్పటికే హెచ్చిపోయినవి. భూమిశిస్తు ఎక్కువ చేయుటకు వీలు లేనేలేదు. దేశములోని పరిశ్రమలకు సంరక్షణ కావలసి యున్నది. కాని వానిపై క్రొత్తపన్నులు విధించుట సాగజాలదు. సంరక్షణ సుకములు వైచినచో హైందవభూమి సంతరింప గలదు. అది హైందవభూమికి బహుపు గాక లాభము కాగలదు. అయిన నట్టి పనిని మన ప్రభుత్వమువా రొనర్తురా యని సందేహింపవలసి యున్నాము. నల్లమందు వ్యాపార ముగంటినది. కావున దానియూరే పెట్టుకొనుటకు రాదు. ఉప్పు పన్ను హెచ్చించిన గంజీ తనుకులాడు బీదలు కష్టపడగలరు. త్రాగునీరుపన్ను హెచ్చించుననెవ్వ రును అంత యాత్రేమించువా రుండరు. అందులో కొంత ద్రవ్యము సమకూరిన సమకూర వచ్చును. కాని అది యెంతో యుండబోదు. ప్లాంపులు, టెర్నిగ్రాపులు, రైల్వేల మూలకముగా వచ్చు నాదాయమును పెంచుటకు వీలు లేదు. మోహజూరవానికి గిరాకీతగ్గి ఫలము లేకపోవును. ఆదాయపు పన్ను ముఖ్యాధారము చేసికొనుట సరి

కాదు. ఆంగ్లభూమిలో నది ముఖ్యాధార మైన దన్ను త. మాత్రమున విచ్చట ఫలవంతము కాజాలదు. ఎంతటియద్ధ కాలమైనను అచ్చటి పశ్చిమము ఆగలేదు. ఆదాయములు తగ్గిననువానిని విచ్చటికదా యములతో సరిపోల్చునెడల హస్తముకాంతరము లుగ నున్నవి. ఇచ్చటి ఆదాయపు పన్ను ముఖ్యము గా వ్యాపారముపై నాధారపడింది. వ్యాపారము ము దగించుటతో ఆదాయములను ముదగించుచుం డును. కావున ఆదాయపుపన్ను హెచ్చించి నను నెంతోలాభముండదు. అంతేకాక ఆంగ్లభూమిలో వలె ఇచ్చట కోటిశ్వరులు లేరు. వారివద్ద ననూలు చేసినరీతిని రూపాయకు రెండణాలు వనూలుచే యుటకు నీ భూమి తగియుండలేదు. అప్పులవలన ద్రవ్యము ఎంతో రానేరదనుట స్పష్టమడియున్నది. ఈకారణములచే నిజముగా ప్రభుత్వమువారు ఈ భూమిలో యద్ధావసరమున ద్రవ్యసహాయము కోరుదురేని తమవ్యయములను తగ్గించుట చేతనే యెక్కువభాగము సమకూర్చుకొనవలసి యుం దురు. ఎంతకాలముగానో మన ప్రజానాయకులు ప్రభుత్వపు బధికార శాఖలవ్యయము ఆదాయ మును తలదన్న పెరిగిపోయిన దని మొరపెట్టు చునే యున్నారు. మనదేశము మొత్తమునకు ఆదా యవ్యయములను దీసికొని వివరించిచూచినయెడల ఆదాయ మొకవంతు హెచ్చునప్పటికి వ్యయము ఒకటిన్నరవంతు రెండువంతులో హెచ్చుట కాన రాగలదు. ఈ పరిస్థితి వ్యక్తిజీవితమున నెంతమర రధదాయకమో దేశజీవితమునను సంతయనర్థదాయ కము. అట్లుండియు ననధికార సభ్యులెంత మొర పెట్టినను ఇదివరకు దీనినిగురించి శ్రద్ధదీసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నింపలేదు. అట్లకచ్చు లను తగ్గింపదగిన తరుణముననైన బాగా విమర్శించి ఈ పక్షముగా నెంత యుచుకూలము కలిగించుకొన వచ్చునో ప్రభుత్వమువా రాలో చించుట కర్తవ్యము. మన స్థానిక ప్రభుత్వము వారును నివిషయము గమనింపవలసి యుండును. విద్యకు ద్రవ్యము లేనప్పుడు, నీటివసతులకు సాయ ము కలుగనప్పుడు, పారిశుద్ధ్యమునకుతోడు వోద నప్పుడు అధికారుల కింట్లు కట్టి యిచ్చుట తలపెట్ట రాదు. ఇట్టియోచనలే యిదివరకు వ్యయమును పెంచిన వనుటకు జ్ఞాపకముండు కొనవలెను.

ఫలవంతపు మాఘస్నానము.

పట్టణపాలక సంఘములు స్వపరిపాల నాధా రములనుటకు సందియములేదు. కాని వాని కొక విధముగా పశ్చితి కావలయును. పన్నులు భరించు శక్తియు పరిపాలనచేసికొను సామర్థ్యమును ప్రజ లయెడ కానరావలెను. క్రొత్తపన్నులకును క్రొత్త పరిపాలనకును అవసరము కూడ సావితముకావ లెను. ఇవి లేనిచోట పట్టణపాలకసంఘము పట్టి బరువు కాకమానదు. జరుల సమ్మతి లేకయే పెట్టి నచోట నీబరువు ఇంకను హెచ్చుగా నుండు నను టకు సందియములేదు. కాని మన స్థానికాధికా రులుమాత్ర మంతదూరము ఆలోచించుట యొకొ కప్పుడు లేకపోవుచున్నది. ధారాపుర మునది కోయంబుత్తూరు జిల్లాలో నొక గ్రామము. ఒక మూలన నున్నది రైల్వేసదుపాయములు లేవు. వ్యాపార మంతో కానము. ముససబుకొట్టుగాని డివిజనలుఅధీనుగాని లేదు. విద్యావంతులు తక్కువ.



పరిశ్రమలు శూన్యము. వ్యవసాయము మూలాధారము. గ్రామమూ ఆరోగ్యవంతము. ఎత్తు భూమి యగుట మురుగుకాలువలవలననే లేదు. ఏటికాలువ జలాధార మగుటచే నీటికి కొరత కలుగదు. గ్రామ సీమ కావున జనసమృద్ధి సమస్య పొడనూపదు ఇదియంతయు ఆగ్రామవాసులును దానితోగూడ పట్టణసంఘమున జేర్చబడనుండు ఇతరగ్రామములవారును ప్రభుత్వమువారికి పెట్టుకొనిన మనవియందు నమూనాయున్నది. ఆట జలుమాకు కట్టణసంఘ మక్కరలేకని మొర పెట్టుచున్నారు. బహిరంగసభ చేసి తీర్మానము లంపేనారు. ప్రభుత్వమువారి వద్దకి ప్రతినిధులు పోయి మాట్లాడవలెనెట్లు నియోగించినారు. మన వివ్రాసి పంపుకొనినారు. పట్టణపాలక సంఘ మనిన ఎక్కువవ్యయ మనియు ఇప్పటికే ఇంటి కన్నులు పాచుచున్న వనియు వ్యవసాయదారులు విశేషమగుటచే వారి కశక్తులు బండ్లుమున్నగువానిపై నన్ను విధించుట భరింపరాని కష్టమగుననియు పట్టణ పాలనా కార్యనిర్వాహకులు దొరకరనియు ఇది వరకు ఆలోచనకు వచ్చినవ్యయ ప్రభుత్వమువారు రైల్వే వేయక పట్టణపాలక సంఘమును స్థాపించుటలేదని యుత్తరువు పాలించినా రనియు ప్రజల యభ్యంతర సారాంశమై యున్నది. గ్రామమును పరిసరములను బాగుచుటకు పారిశుద్ధ్య పంచాయతులను నెల కొల్పవలసినదని ప్రజల ప్రార్థన. ప్రజల యభ్యంతరములను ప్రార్థనను బట్టిమాడగా శక్తికి మీటిన ప్రతిపావన కూడదని యెవ్వరును నిర్ణయించక మూసరు. పట్టణపాలక సంఘమున వ్యయము తప్పదు. దానికి దగినధనము లేకున్న నా సంఘమే? అయినను మనస్థానిక ప్రభుత్వమువారు వైధారా పురమున పట్టణపాలక సంఘమును తీరవలసినదని కారణములు చెప్పక ప్రజల యభ్యంతరములను విమర్శించక తీర్మానించినారు. పండ్రెండు గురుసభ్యులుండవలెనని నిర్ణయించినారు. నిర్వచనాధికారమియ్యలేక. అందరును తామే నియమించుకొనినారు. ఇది స్వపరిపాలన గాదు. నియమితులు ఏసామాన్యలో యుండకనూనరు. ప్రజకష్టములందక తీరదు. సంగతులను వివరింపక యేల ప్రభుత్వమువారికి కడుగవలెనో యెరుగుట సుభముగాదు. వారికి మంచికారణములే యుండవచ్చును. వానిని వివరించియుండిన బాగుండెను. పంచాయితీతో పని జరుగుచోట పెద్దసభ నొదుకు నిర్మింపవలెను? ప్రభువులు బలవంతమాఘు స్నానము చేయుచు చున్నారని ప్రజలు అసంతృప్తికొందున క్లెల ప్రవర్తించవలెను?

**ఉదారభృతి.**

కొండరరాజుకు కడపన ఆక్టోబరు 21 వ తేదీన కల కత్తెలో కీర్తిద్రవాధిపతి అను పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరును జంపిరి. ఆ అధికారి కుటుంబమునకు తగిన యనుకూలము కలిగించుట ప్రభుత్వమువారి విధియయ్యెను. అవిధి ననుసరించి మన ప్రభుత్వమువారు గిరింధ్రవాఘునిభార్యకు నెలవ రు 125 ల కెక్కువను ఆమె కుమారు లిద్దరకును ఉచిత విద్యయు ఆమె ఇరువురు ఆడ పిల్లలకును వివాహ సహాయమున రు 1000 ల కుక్కుమును యజ్ఞాని చేసినారు. పతల సంతకములుగ పంపిసే విరామభృతినందు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుల కయికను తక్కిన విదయులు తెల్లున్ను భృతియే రు 125 అండదండ యెడల ప్రభుత్వమువారి విషయమున జూపిన యావార్యము స్పష్టమగుచున్నది. ఇట్టి యావార్యము ఆశాభాగిని యుగోగములకు మనమ్యుల నాకర్షింప దోడ్పడునుటకు సందియము లేదు. ఈ ఫలము సుమారులయందున్నప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమనుటయు స్పష్టమే. అరాచక మరాత్తు లిట్టి వ్యయమునకు కారకులగుచున్నారే యను తీర్మానినాము మా త్రిము మనదేశ దారిద్ర్యమును తలంచుకొన జేకభక్తుల నీ సందర్భమున పాడమక పోదనియు నమ్ముచున్నాము.

**మనన్వాయకలాశాల**

శాస్త్రజ్ఞులబీరుడు మూడేండ్లు చదువరే పని నియమించుకొంటుంటే మంచదకు లెరుగుదురు. ఆ నియమము చరణలలోకి రావారంభించిన ప్రాతకథలని జరివి ఒకే ప్రయత్నమున విజయము కాక తిరిగిన వారికి ఏర్పాటులు చేయుచు యున్నది. 1917, 1918 వ సంవత్సరములలో ప్రాతకథలని పరీక్షలు జరుగ గలవు. అందుకు గాను సిద్ధము విద్యార్థులు 1916 వ సంవత్సరమున శాస్త్రయశాస్త్రి శ్రీధరమ పరీక్షలు తేగలవారై యుండును. ఇవిరకు ఆవరీక్షలలో తప్పినవారు కొందరు ఇప్పటికే తిరువనంతపురము శాస్త్రయశాశాలలో చేరి ఆవరీక్షలు పావురు బి. ఎల్. చదువుకొనుచున్నరు ఇంకను నెండవో రాబోవు సంవత్సరము ప్రాతకథలకు బి. ఎల్. చదువలసినవారు ఉండును. వారికొరకు ప్రాతకథలు ఇచ్చుట శాస్త్రయశాశాలలో తరగతి పెట్టవలెనని కళాశాలాధ్యక్షుడు విద్యాకాభిధికారికి వ్రాసిన అతడును వ్యతిరేకమున ఈ జవాబుదానిదనే ఉత్తరువును పంపుచువారికి వ్రాసెను. ప్రభుత్వమువారికి తరగతి యిచ్చువాడు. శాస్త్రయశాస్త్రి శ్రీధరమకు శాస్త్రయశాశాలాధికారియు విద్యాకాభిధికారియు నిరువురును గూడ సహకారము చేసివారిని తప్పక చెప్పవచ్చును.

**ఆగ్రాహకగారిజ్ఞాతి జర్మనుకుట్టు పాలగుట.**

ఆగ్రాహకమును అనువాద నకాలు ఆగ్రాహకగారికి జ్ఞాతి. అతడు హైదరాబాదులో నందరికిని పరిచితుడు. కడప జిల్లాగియేండ్లుగా వైద్యునిగా కొలువులోనుండినాడు. ఇటీవలతడు పారిశుద్ధ్యములోని తన శిష్యబృందమును తొలి రమ్మటకు వై బయలుదేరిపోయెను. మెక్కాలో సమానమగు తేత్రము పారిశుద్ధ్యమున నొకటికలదు. అదియేమిట. అచ్చటకే ప్రయాణము ఆగవురు ఖువాగురు కెర్మాకులో విడిసిరి. ఆ గ్రామమున వీరు బయటపార్శ్వమునందుగా జన్మకలచే పొక్కిసింపబడిన దురాగతులు వీరిని కాల్చివంపిరి. కాంత రృత్తి మతవిషయములకై ప్రయాణ మొనర్చుచుండిన ఈ సాధువులకు చుడియించిన గుంతుగుట చేమనలయనో తోచవచ్చును. మామమామ్మదీను సోదరుల కీవార్త యెంతవృద్ధ యిరచ్చదకము గావంతునో? హైందవభూమియంతటను గౌరవపాత్రులయి యుండు ఆగ్రాహకగా రెంత దుఃఖమునందుకు? వారిలోదండద మును చింతించు మామమామ్మదీయసోదరులకు సానుభూతిని జెలుపుటకంటెను విశేషము చేయబలముగదా!

**మన విశ్వవిద్యాలయము**

మన విశ్వవిద్యాలయసభ్యత్వమునకు రిజిస్ట్రేషన్ సాగుటకుచే శ్రీముతి వేపా రామేశ్వర పంతులువారు ఈపుర పాలక సంఘ కార్యాలయమున రిజిస్ట్రేషన్ అధికారిగావండు రావుబహదూరు టి. విజయరావువారాశ్రయముగొనబడినారని వివరము మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాము. వీరియందు నిష్కటిని విద్యాభ్యాసమును మాననవారు. తమతమ అభిమానకాభులలో ప్రజ్ఞానంతులుగా పేరుంచుకొనవారు. అనకపరాదంబరమునకు నెడమయక తమధర్మమును సక్రమముగా నెరవేర్చుటకు వీరు సమానుగా కీర్తిగడించినవారు. ఇట్టివారిని నిర్ణయించుకొనుటకున విశ్వవిద్యాలయము నకు నుచితగౌరవముజరిపి వారి వారనిజస్థియైన సౌత్తలకల నిర్ణయించుచున్నాము. కళాశాలవారిచే నెన్నుకొనబడిన వారిలో శ్రీముతి టి. వేంకటరంగరావు గారుండుటయు సంతృప్తికరమే.

**శ్రీయుత అవతలల్లి నారాయణరావుగారు.**

కొంతకాలము కృష్ణాపత్రికాకార్యాలయములోను మా పత్రికాకార్యాలయములోను పనిచేసిన శ్రీముతి అవతలల్లి నారాయణరావు పంతులుగారు నేడు బోలుమెయిలులో బయలుదేరి కొలంబోయాదుగ ఉన్నత విద్యాభ్యాసము నిమిత్తము ఆమెరికా వెళ్ళుచున్నారు. ఈయాంధ్రపుష్పి, సుమీ శిష్యుగ గవ్యస్థానము చేర్చి ఉత్తమవిజయము నొసంగ భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము.

**సహితక భగ్య కళాశాల లాహోరు:**— ఒక ప్రోట విండులో ప్రసంగతమన శ్రీరాజ ప్రతినిధిగారు సహితకభగ్య కళాశాలాధ్యక్షునిభృతికి తమ సంతకమును గా॥ రాము రామ చంద్రదాసుగారికి తెలియపరచి. ఆఉద్యమము జరుపుదముగ నిర్వహింపబడును గాక అని మహాపూర్వకముగ నాశీర్వదించిరి.

**స్థానిక వార్తలు**

**డిసెంబరు దినచర్య.**

మంగళవారము 14-6 తేదీ

విజ్ఞానియామాలలో ఆరోగ్యశాస్త్రమున సా 6-15 గం.

**వైకుంఠ ఏకాదశి:**—రవ్వ కుక్కవారము 17-6 తేదీ వైకుంఠ ఏకాదశి గనుక హైకోర్టుకు క్రింది కోర్టులను మూసివేయబడును.

**వి.యస్.యం.డి పరీక్ష:**— ఈవరకు 1916-6 సం॥ ఫిబ్రవరి 1-6 తేదీనాడు జరుగును. దీనికి యూరోపియనులు, ఆంగ్ల ఇండియనులు మాత్రము కర్తవ్యము.

**చెన్నపురి కార్పొరేషను ఎన్నికలు:**— యస్ వి రామస్వామి మొదలియూగారు కీలోపాటు దీవిజను మ్యునిసిపల కమిషనరు గా ఎన్నుకొనబడిరి.

**దక్షిణప్రదేశా మెయిలు పేడ:**— ఈదక్షిణప్రదేశా కు వెళ్ళునాబుల తపాలా చెన్నపురి జనరలుపోస్టాఫీసులో యూనెల 16-6 తేదీ గురువారము సాయంకాలము 4.45 గంటలకు కట్టివేయబడును.

**శ్రీ పెట్టుండుప్రభుగారి శ్రీల యుద్ధనిధి:**— ప్రస్తుతము రాజుశేట 'టాకర్సు గార్డెన్స్' లో బసజేసిన శ్రీ జయపురము మహారాజాగారి కుమార్తె శ్రీ పెట్టుండుప్రభుగారిచే ప్రార్థించబడిన శ్రీల యుద్ధనిధికి 1000 రూ॥ చందా నిచ్చిరి.

**వైశ్య స్నాతకులకు విందు:**—వైశ్య స్నాతకులకు కొందరికి ఆహ్వానములు చేరనట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. అట్టివారందరును దయచేసి బార్డుటవుకు, నెం 11 కృష్ణయ్యరు వీధిలోనుండు అర్య వైశ్య మహాసభ కార్యదర్శికి గాని, వైశ్య గౌర్యయేటలుల సంఘపు కార్యదర్శికిగాని ఈ నెల 15 వ తారీఖువరకుగా తెలియబరపవలసింది.

**విశ్వవిద్యాలయ ఎన్నికలు:**—చెన్నపురికార్పొరేషనులో రెవిన్యూ ఆఫీసరుగు రావుబహదూరు టి. విజయరావువారాయరు గారును, హైకోర్టు క్లర్కు వేపా రామేశ్వర పంతులు బి. ఏ. వి. ఎల్ గారును రిజిస్టరు కాబడిన గౌర్యయేటలుల వల్ల సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. వివాదము దిరు యిల్. ఏ. గోవింద రావువర్యుగుగారును టి. వెంకటరంగారావుగారును, టి. వి. శేషు అయ్యరుగారును కళాశాల సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

**చెన్నపురి దర్బారు నాంవత్సరికోత్సవము.**

హిందూయూనియను విమటిపాతశాల, మాళ.— నిన్నటి ఉదయము పాతశాలామందిరమున ఈసంఘమువారు దర్బారు నాంవత్సరికోత్సవమును జరిపిరి. పాతశాలా మందిరమున చిన్నజండాతో బహుసాంపుగా సలంకరింపబడెను. రాయబహదూరు టి. జనార్దనసింధు వి. యస్. యం. డి. గారికి ఆహ్వానములతో నీ. మాణిక్యం మొకలారిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. వారు మొట్టమొదట శేవుని బ్రార్థించి సరస్వతిపూజ యొనరించిరి. ఆపాతశాల విద్యార్థులు నెనుగుగోను అరవములోను రాజభక్తిపాటలను పాడిరి. ఆదిమూము మొదలారిగారు దర్బారు నాంవత్సరికోత్సవమును గురించి మాట్లాడిరి. జి. రంగనాథమొదలారిగారు "బ్రిటిషురాజ్యమువలన లాభములను" వివరించిరి. పిమ్మట శ్రీబార్డు చక్రవర్తిగారికిని మేరిరాణిగారికిని వందనము లాచరించుచుండిరి. కట్టడపటల ఫలములు మున్నగువి పంచివెట్టబడెను. వాటిని సంగీతానంతరమున సభిముగినెను.

కార్యమును క్లబ్బు, మాళ.— ఈక్లబ్బువారు నిన్నటి కోణ సాయంకాలము నెం 530 అక్షిరాపిల్ల వీధి క్లబ్బు మందిరములో దర్బారు నాంవత్సరి కోత్సవమును జరిపిరి. ఆ మందిరము చిత్రకటముల చేతను జండాలు చేతను చిత్ర విశ్రేణుగ సలంకరింప బడెను. ఫలాహరముల బంచివెట్టితావారి కె-సంతోషముగారు అధ్యక్షతను వహించిరి. కె. బ్రహ్మచారిగారును, వి. యతిరాజుగారును ఆంగ్లభాషలో కొన్ని కథ్యములను జెప్పిరి. బి. సుధామణ్యులు గారు "దర్బారు ఉన్నదమును" గురించి కొంతసేపు ఉపన్యసించి శ్రీ బార్డు చక్రవర్తిగారికిని మేరిరాణి గారికిని వందనము లాచరించి. పిమ్మట బాలీయ గీతమును పాడబడెను. తుదను కొంత వరకు పాట కచ్చేరి జరిగెను. కథ్యులందరు చందనతాంబూలాదులచే సత్కరింపబడిరి.

# విరోధా మహా సంగ్రామము

## ఆంగ్ల దేశమున ప్రజల తిరుగుబాటుగ నేనలో చేరుట

చీనాలో విప్లవము - విప్లవకారుల యుద్ధనౌక ఆయుధశాలపై గుండెను వదలుట

మిత్రమండలివారు ఫెర్రియూలో నెమ్మదిగ నెరుకకు పోవుట

గాలిహోలీలో తీరవగు యుద్ధము.

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషువారి యోధులను ముందుట

లండను దిశంబరు 11:-బునెర్స్ లు బ్రిటిషువారి యోధులను ముందుట. కళాను అలెగ్జాండ్రీయన్ తేరి:- సెయూనకు వాక్యవారియోధులను ముందుట. రెండో మునిసిపాలిటీ.

ఉమెటా యోధు

లండను దిశంబరు 11:- బ్రిటిషు ఇండియా కంపెనీ వారి ఉమెటా యోధులను ముందుట. ఈ యోధుల యొక్క కష్టమును 28 కళాను అలెగ్జాండ్రీయన్ తేరి:- డాంటి అలిఫురి అను ఇటాలియన్ వారియోధులను ముందుట.

ఆదాయపు వస్తు

లండను దిశంబరు 10:- ఆదాయపు వస్తును ద్వీపమును కొన్ని యెడల తిరుగుబాటును తేరుట యన్యాయమున పా మ్మాజ్యమునకి వాడుకదగినది మరియు అధినితనముల యొక్క యుద్ధ భారతవర్ష యుద్ధము తిరిగినిధులలోకి యుద్ధము లీగ రమున పుట్టినది గురికొనియున్నది. ఇందుముల మున పదినితనముల నుండియు ఇండియానుండియు సామ్యము దీనినీయుదురు. ఆదేశములను సామ్యముదొంగులకు. ఈ విషయమును తనవనిన చేయుటకు యొకసంఘము ఏర్పడెను. సామ్యమునందరినీయు నొకరినొకరు తిరుగుబాటును. ఈ విషయమును తిరుగుబాటులను నొకరినొకరు పట్టుకొనియున్నది కాగలదని వస్తుక మున్నదనుచున్నారు.

కార్మిక కూలము

లాహోరు దిశంబరు 12:- పి. మి. గెజెట్టు కీ తిండి వచ్చెను.

లండను దిశంబరు 10:- ఖరీదకార్మికులు అయోహాద్ కార్మికులు, ఎలమతి దిగువదిదాగులు తిరుగుబాటును సంఘము లక్షణముగ జేర్చిరి. ఇందువలన యుద్ధమునందును తగాదాను తీరదని వోవుతు. ఆతరువాత ఇప్పటి కూలిపనులే యుండుట కువయోగింపబడును. యుద్ధమునందు వేరకముల బుచ్చుకొనుచున్న కార్మికులు ఫీరముగనుండలేను-అని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రకటించు కార్మికుల తీరును చాచుచున్నది.

జనోవి నాకాశ్రయమున అగ్నిపుట్టుట.

లండను దిశంబరు 10:- జనోవి నాకాశ్రయమున ఎట్ల నో అగ్నిపుట్టుకొనినది. ఆకారణమున అధికమగు లోహము లంధమున వరుగు కొత్తుల కొన్ని ప్రతి సోద, కలక తగుల నడి పోయినవి.

మరణము.

లండను, దిశంబరు 11:- బార్డు ఎల్లెజబెత్ గారు మృతి నొందినది తెలియజేయబడి.

కలకత్తాలోనున్న ఎజ్రిత దక్షశంఘములో పెద్ద చాలా దాడుడకు జోసెప్ ఎజ్రిత గారు చనిపోయిరి. భారతీయ నైని కులయెడ విరికి పేరును మధికము. కను భార్యక స్వభావులు.

ఆంగ్ల దేశమున నైనిక సమావేశము.

లండను దిశంబరు 12:- నిన్నును కుక్ వారము వారు ను కలకత్తాలోనున్న సేనలో చేరుటకు వచ్చి కచేరీల ఎదుట వా రులగుంపునూడి యుండిరి. శ్రాత్ర కచేరీల అన్ని పేటల లోను ఏర్పరపడినను గూడ పనితెలుపలేదు. కాన దర్శి ప్ర ఘటగారి విధానమునకు నేను రాత్రి రెండుజాముల వరకును నిరల గడచియున్న బడినది. అప్పుటికి గూడ పనితెలుపదనితో విన చేరదలచిన వారి చిరుశాములను మాత్రము ప్రానికొని గారిని బుధవారమువరకును చేర్చుకొను చుండును.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాలో నైనికుల తేరుట

లండను దిశంబరు 11:- సిడ్నీ-ఇంకోక 50 నేలముంది నైనికుల తేరుట కష్టము గానుండదని హ్యూను గా నిని. నైని కుల తేరుటను గాబోవువారమునకు పూర్తిగ నడచుచుండును.

ఆస్ట్రేలియా యుద్ధము.

లండను దిశంబరు 11:- మెల్బూర్న్-నూటికి 4 1/2 కడి గల ఆస్ట్రేలియా వారి అన్యాయములను నూటికి 101 1/2 విలువ గలిగియున్నది.

కెనడా

లారియరు గారి ప్రసంగము.

లండను దిశంబరు 11:- మాంట్రీల్-వర్ విర్ ప్రెడే లార్ యరు గారు తిరుగుబాటు కీ వారి కువయోగింపబడు నిట్లు చెప్పిరి. మిత్రమండలికి జయము చేతునని వాకు వస్తుకము కలగు. యుద్ధమునందు మనము కలగజేసికొనగూడదని క్విటెస్కో లోని వాటియవాడులు కొంద రనుచున్నారు వీరిట్లు చేయుట తనివకది. వాటియవాడులలో ప్రముఖుడగు యం అక్సెలిగ్ గా రొకటూలమును నువనూర్చుచుండు టెంకెయు క్లాఫునీ నును. తిరుగుబాటు వారి దొరతనమువారి నై నేలబడలేదని కొంద రనుచున్నారు తిరుగుబాటుకి వాడుకదను నేను. నేను వాడుక దుగ నున్నంతకాలమును ప్రభుత్వ సంస్థకరణములమున దొరతనమువారికి తిట్లుగలిగింది తిరుగుబాటు జయము నొందుట నేకొప్పికొనను. 1871 సంవత్సరమునందు గ్రేటు బ్రిటనువారు తాటప్రభుత్వముగ నేలముండితిమి అని యెత్తి డెట్లు విచారించుచున్నాలో అట్లే నుండు క్త రాష్ట్రములవాడును జర్మనీవారు జయమునొందినో విచారించును.

కెనడాలోని కర్మాగారములు ధ్వంసముగుట.

లండను దిశంబరు 11:- మాంట్రీల్. గ్రాండుట్రంక్ కర్మాగారములం దగ్గి హోల్స్ మా జరించెను. యంత్రీయులు ధ్వంస మగుటవలన 1400 మందికి పనిలేకుండ పోయినది.

మిత్రమండలికి గోధుమలు.

లండను దిశంబరు 11:- మిత్రమండలి తేకములకు 5 లక్షల బుష్సెల గోధుమలు పోనున్నది.

కెనడాలో నవ్వుము.

లండను దిశంబరు 12:- మిత్రమండలి తేకములకెగు మతిచేయుటకు కెనడాదేశపు గోధుమలు 5 లక్షల బుష్సెలు పెన్సిల్వ్యానియాలోని ఈరీయెద్ద చేర్చబడినవి. తగులబడిపో యినవి. కారణము తెలియలేదు.

ఇటలీ యుద్ధము.

లండను దిశంబరు 12:- చీజోస్కోలోకలకు మధ్య నున్న మాంటెయూను నుండి ఆస్ట్రీయా వారు తరునుబడిగారిజి యాయెద్ద యుద్ధ మారంభియినది, అని ఆస్ట్రీయా వారే ప్రకటించిరి.

పారసీకము

పారసీకమున విప్లవము.

లండను దిశంబరు 10:- పెట్రోగ్రాడ్-నుల్లావ బులకు కనుచున్న క్విటెస్కో సేనలు లోబరుచుకొనెను. అచట 15 దిన ములనుండి జర్మను కురుమైన నైనికోద్యోములు విప్లవకారులగు పారసీకజర్మను తేకములను చేర్చి స్థానమును బలపరచు చుండిరి. ఇప్పుడిది రష్యావారి స్వాధీనముగుటవలన ఎడ్మెంటుకు పోవువారిని నిరపాయముగ ప్రయాణముచేయుట కక కాళము కలిగినది. రష్యాకులవలన తరునుబడి క్త్రువులు పికావీకలెరి.

ఫ్రాన్సు

ఫిరంగియుద్ధము.

లండను దిశంబరు 11:- పారిసు-ఫ్రెంచివారి ఫిరంగి గులు మరుగున పనిచేసినవి. మధ్యముగ అర్థాయితో కతు ఫిరంగుల నోర్చును అని ప్రకటించబడెను.

లండను దిశంబరు 12:- బెర్లినులోను అర్థాయితోను ఫిరంగియుద్ధము తీరగియుగ జరిగెను- అర్థోను ఆల్సేసులందు అప్పుడప్పుడు జరిగెను. మనఫిరంగులవలన మానువర్వతము లందున్న కతువుల స్వగతులో వాయులవలన నష్టము కలిగెను అని పారిసువందు ప్రకటించబడెను.

ఛాంపెనీలో యుద్ధము.

లండను దిశంబరు 11:- పారిసు-రాత్రియంతయు కారముగ నుండెను. ఛాంపెనీలో మార్తము వర్ష మేకధారగ గురియున్నను ఫిరంగులతోడను వాయులూ రైడోలతోను యుద్ధము జరిగెను. నన్నున జరిగిన యుద్ధములో మన ఫిరంగు లు చక్కగ పనిచేసినవి తెలియుచున్నది క్విట్నీ నది సీత భూములందు ఓరునీ ఎటువీలమధ్యను, టెండ్రెస్కోలో టోగ్ యోకల్లాలోను జర్మనీయులకట్టడములకు చాలనష్టము కలి గెను అని ప్రకటించబడెను.

జనరలు కానెల్లా.

జనరలు కానెల్లా గారిని తమ యుద్ధోగీయులకు వా యకుడుగ జనరలు జాప్రేగారు నియమించిరి. వీ రక్షేత్రస్వయ ముల కిదివరకు నేనానిగ నుండును. ఆయుద్ధోగ మిప్పుడు నుండును. ఈ నియోగవిషయమున నిటు ప్రకటించబడెను. అన్ని రణరంగములకు ననకరింగు విధానము నొకదానిని వన నరించుకొనున మిత్రమండలి స్వయముల తమ తమ యభిప్రాయముల నైక్యము చేయుటకన్న నైక్యములకు నొకేకాని యుండు బాధకళకచని యాసంగ్రామమునందు తేటపడెను. కావున నే వివిధరణరంగములందలి నైక్యములకును జనరలు జాప్రేగానిని వాయకులుగ నియమించిరి-1918 సం॥ అక్టోబరు 10లో ప్రకటించబడిన యుక్తపుత్రవారము జనరలు జాప్రే గారికి తమ యుద్ధోగీయులకు వాడుకని నియమించు నధికారము కలదు. ఇందు నినుసరించి వారు జనరలు కానెల్లా గారిని నియమించిరి.

జర్మనీయుల నాపుట.

లాహోరు దిశంబరు 10:- ఆర్రానుండలి విమిళిఖర మునకున్న నెం 140.య వర్షమునకు వడము జర్మనీయులు నైబడనున్న పుడు ఫిరంగులబ్రయోగించి నివారింపితిమి.

జనరలు జాప్రేగారి యుద్ధోగము.

లాహోరు, దిశంబరు 11:- పి. మి. గెజెట్టునకి వార్త వచ్చెను. లండను, దిశంబరు 10:- ఫ్రెంచివారి ప్రతినిధిసభ లో జనరలు జాప్రే గారికి మాతవపదవి నొసంగుటకుగల కారణములను యం కాక్టెస్టులు గారడిగిరి. బహిరంగముగ జర్మించి నవో వప్తము కలుగునని యొ బ్రతుకు గారు వస్తుకముగల దని నిశ్చయించుకొనెరి. సభ వారు 541 మంది యుండిరి. వీరిలో నమ్మకస్థివాదు నితరులకంటె 845 మంది యెక్కువగ నుండిరి.

యుద్ధముగ్రతుల ఆగోచనసభ.

లండను దిశంబరు 11:- నే దుదమున 35 ఎడ్వర్ డ్యుగ్రే, కేచెయ్, క్రెఫుల్, బ్రయాంసు, జనరలు గల్లినీ గార్లు ప్రమా వేకప్రైచాలనేపు చర్చించిరి. అక్టోబరునకుగల పరిష్కరింతుడ వలసిన స్వభావముగల విషయమును పరిష్కరించుటకు ఆంగ్ల మంత్రులు వచ్చిరి. స్వకపోర మనుకూలముగ పరిష్కరింపబడిన దని అధికారులు నడిచిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను దిశంబరు 12:- పారిసు వ్రాతపడిన విషయ మేమియును లేదని అధికారులు ప్రకటించిరి.

రుష్యా

రుష్యానుండి తిరి రాకపోవుట.

లాహోరు దిశంబరు 11:- లండను దిశంబరు 9:- రుష్యాకు తిరుగు పంకవీలున్నను రుష్యానుండి 85 తేవీలగాయి కు తిరుగు రాలేదని క్విట్నీయూనియానుండి యు స్థావరము నుండియు తెలియుచున్నది.



**తూర్పురంగము.**

లండను దిశంబున 12:—కల్పాగ్రామము—తూర్పురంగమున కేమును మారలేదని ప్రకటించబడినది.

**బాల్టిక్కులో నాకాదళ చర్యలు.**

లాహోరు దిశంబున 12:—కొ. మి. కె. జె. ట్టెన్ కీ వార్త వచ్చెను.

లండను దిశంబున 10:—బాల్టిక్కు నందు పెద్ద నాకాదళముకట్టి యున్నందున ర్వోలో నాకా యంత్రము జరుగునని యనుకొనుచున్నారనుచున్నది. బాల్టిక్కులో పావులనాకా విశేషమును వాగ్గించుచున్నది.

**రుష్యావారి విజయము.**

లండను దిశంబున 9:—పెట్రోగ్రాదు—రెండు ఫిరంగులతో రుష్యావారు నామదళమునకు పట్టకాంబుగు నొకటిను దిశంబునముక్క 500 మంది సైనికులు 2 వందల మంది జర్మనుకులము సైనికులు ఒకవందల పెట్రోగ్రాదులో ప్రకటించబడినది. క్రమేపి పారిపోయి వీలొకటి 200 మంది మాతులైరి. పెట్రోగ్రాదులో గాయపడిన రుష్యావారు ముట్టడిన అవుచున్నది.

**ఇటలీ**

**ఇటలీయనులు.**

లండను దిశంబున 10:—పేన్—ఇటలీయను సైన్యమును వెలోనాను బలముగ కాయుచున్నదిని కోమనండి తంలివార్త వచ్చెను.

(కొనెల్ కె. ఆర్. ఆర్.—ఏ. డి. యా. డి. కె. సమైక్యతను దురాలోకుల రీతి మెట్లు దక్షిణమునకు ఆర్మీయాలలాను 1 రేవులను ఆర్మీ ఆఫ్ ఇటలీయనుల 1½ మెట్ల నూమున నున్నది.)

**శత్రు సైన్యానికులు.**

లండను దిశంబున 11:—కోమ—శత్రు సైన్యానికులు ఆంగ్లోవై బాంబులుకట్టిరి. ప్రజలలో నిరువురు చనిపోయిరి. కొందరికి గాయములు తగిలినవి.

**సర్వీయా**

**సోరాబు మూగుట.**

లండను, దిశంబున 10:—సలోనికా. బ్రిటీషు సేనాముఖము బుధవారమునాడు సోరాబును యాగి నెను. అంతయు కాంతముగ నున్నది. సోమవారమునాడు అగాయికు మన శంతగా నున్నది కలంకము. బల్గేరియానాకి విశేష సైన్యము కలిగియుండక తప్పదు మిక్కిలిమందలివైకులు వెనుకకు వచ్చుటకు ప్రారంభించిరి.

**మిక్రిమండలి వెనుకకు వచ్చుటకు కారణములు.**

లండను, దిశంబున 11:—సర్వీయావారి సైన్యములో రాజధానియవారితో నుడుట. గుర్లభమని దోచివెళ్లవారత కర్మామిదకు క్రివోలక్కు ప్రభువను ఫ్రెంచివా రాగ్గిమింతి యుండిన ప్రశ్నోస్థానములనుండి వెనుకకువేరవచ్చియుండుట. బల్గేరియావారు మిదబకుచున్న నువనైకులు క్రియను దవకుండ వెనుకకు వెదవిరి. బుధవారమునాడు గురువారమునాడును బల్గేరియావారు తగ్గియుగ మెదిరి కాని విశేషసైన్యము కలంకము వెనుకకు గొట్టితిమి. బ్రిటీషు ప్రదేశముతో కలియున్న బాశిమియానిమిద నున్న నూతన స్థానమున జేరిరిమి.

**ఫ్రాన్సు, జర్మనుల యుద్ధ సన్నాహములు.**

లండను దిశంబున 10:—ఫ్రాన్సు రంగమున జర్మనుల యుద్ధ సన్నాహములు దివసము కృత్రిమించుచున్నవి. వారు పరాక్రమవారి వైకి పోవుటకు తమ సేనల నన్నిటిని గుమికూర్చుచుండిరి. తమ ప్రధాన స్థానమునకు వెంటనుండు మరయుక ప్రదేశమున మిక్రిమండలివారు తమ సేనల నున్నచుండి రని తెలియ వచ్చినది.

**చొరనియ్యరు**

లండను దిశంబున 10:—విశేష—ఇదివరకు ఏర్పాటు చేయబడినంతని మిక్రిమండలివారి సేనలు చెదరకుండ వెనుకకు పోవుచుండెనని మిక్రిమండలివారి వారుచుండిరి. గ్రీసురాజ్యము లోనికి బల్గేరియను కాలువెట్టెను.

**శత్రు సైన్య గమనికలు.**

లాహోరు దిశంబున 11:—శత్రువుల ఉద్యమములవివరములు తెలియరావచ్చుచి. శత్రువులొకవేలకో డొక మున్నూరు. ఇట్టి తరుణమున జనము సరేలే గాను తమ సైన్యమును వెనుకకు వెదపించి నెలానికాని కందక నునుమన శరీర ప్రాంతముననుండు స్థానములకు బోయి వాటి వాక్రమించు కొంటుట చాల సరికాక కలిగియున్నదని నెలానికా విశేషమును మేటిక ప్రతికట తెలియబడినది.

**గంగేరుగు ముట్టడి**

అలహాబాదు దిశంబున 12:—గంగేరుగుగుడుదినముల నుండి బల్గేరియను సమైక్యమిందెముట్టి చాంతి కమెనది. ఇది వరలో నీముట్టడి ఆకర్షణముదకర మగుదని తెలియజేయబడ లేను. ప్రభుత్వము ఫిరంగులనుకలిమియు గాల్పి యంతరమున పదాధికముతో ముట్టడియు ప్రధానము వాస్తవ్యము లన లంబించినది 5-వ తేదీనండి బల్గేరియను సమైక్యముగ బ్రిటీషు సైన్యమునకు లోబోయిచుండిరి. రక్షణస్థానములలోని సైనికులు బల్గేరియను లధిక నుగుసంఖ్యగలిగి యుండుటచే వెనుకకుపోయి వారయిరి. బల్గేరియను లొకకందకకు వాక్రమించుకొనిరి. కన్నాటు సైనికులు సన్నీ లతో వారిశిలపడి ఆకందకమునుండి వెదపగొట్టిరినీ మేనిదోయి ప్రధానస్థానములనుండు దుండిన నొకవిశేషమును తిగ లేదిని యాటరు వాస్తానమువారికి తొలి మూలమున తెలియపడెను.

**ఫున్ గెలి వాక్రమించుకొని రయవార్త.**

లండను దిశంబున 11:—నెలానికా—మిక్రిమండలివారి సేనాముఖమున గురువారము కుక్రవార ముదయును కాంతిగ నుండెను. సైనికులు క్రమము విడిచివేయడ వెనుకకు పోవుచుండిరి. గాజిముక్త్యర్థ అందరి ముముల విందుచున్నది. జనరలు గలివిట్టగారి ఆధిపత్యముకొంద నుండిన రెండు దివిజనల జర్మను సైనికులు ఫున్ గెలి వాక్రమించుకొని రని నెలానికా లో తెలియ వచ్చినది. కాని ఈ వార్త అసత్యమని తరువాత ప్రకటించబడినది.

**బల్గేరియనులు ముట్టడి నలుపుట.**

లండను దిశంబున 12:—పేన్:—కుక్రవారమునాడు బల్గేరియనులు ప్రాప్తియేసల ముట్టడించి. వారాప్తిన తర్వాత మిక్రియ భగ్నులు కారింపబడినరని పరామనాధ ప్రకటించిరి.

**సలోనికాలో ఆంగ్ల సేన**

లండను దిశంబున 12:—సలోనికా—కుక్రవారమునాడు మిక్రియ ఆంగ్ల సేనల సలోనికాలో దిగినవి. పొగయెను అది మిక్రియ గా పట్టినది.

**టర్కీ**

త్రేస్ దేశమున టర్కీవారి అధికారము హెచ్చగుట.

లాహోరు దిశంబున 11:—త్రేస్ దేశమున టర్కీవారు యజమానులకై ప్రకటించుచున్నది. బల్గేరియనుల లోబడ నిష్టములే దేశమునవిదిన తుకప్పులు వెక్కిరింపు చురల వచ్చిరి బల్గేరియనుల ప్రజలలో ఆందోళనలు కలిగినది పెం బ్రోమ్యున్ క్రెకా కోమనిశేఖరునకు నెలానికానుండి తెలియ వచ్చినది.

**టర్కీవారి యుద్ధనాకల ముంచుట.**

లండను దిశంబున 12:—కుక్రవారమునాడు జోన్స రమనకు తూర్పున కెప్ కెన్ డ్విస్ పరిసరమున కి రుష్యావారి టూర్నాడో పడలం తెండు టర్కీ యుద్ధ నాకలతో సోగాడి వానిని నుండి కేసింది టూర్నాడో టర్కీవారి తాలూకు కర్తక నాక వానినూడ నుండినది.

**హొనల్లు యుద్ధము.**

లండను దిశంబున 12:—యంగ్ల బుధ గురువారముల యందన 7, 8, 9 తేదీలను టర్కీవారు ఆంగ్ల సేనలపై త్రవ్వి ముగ ఫిరంగులను కాల్చిరి. ఇరువురులవారును ముందుగలను పోర్చిరి. టర్కీ విమానము బుధవారమునాడు పెడల బహు యుద్ధమును ఆంగ్ల సేనాధిపతియైన బాంబులు వేయటకు పోయితిని.

**గ్రీసు**

**ఆంగ్ల గ్రీకు సేనలు.**

లండను దిశంబున 11:—విశేష—కులాండ్రిస్ అను గ్రీకు దేశపు స్త్రీమరు ఇంగ్లాండుకు పోవుచుండెను. ఈ స్త్రీమరు అలెక్సాండ్రా తేవునకు 150 మెట్లు మారముననున్న ప్ర దేశ జర్మను జలాంతర్గామి టూర్నాడోతో కట్టెను. వానిముఖ పడ వలనెక్కి ప్రాణముల దక్కించుకొనిరి. ఆకందకమున పడవలో నుండిన ఈ వానిముఖ ఒక ఆంగ్ల స్త్రీమరుతోగొనిబడిరి. జలాంతర్గామి ఈ స్త్రీమరుకునూడ టూర్నాడోతోకట్టి నుండి వేసెను. వానిముఖపడ పడవలోనికి బోయి మరయుక బ్రిటీషు స్త్రీమరు సహాయమున వీర అలెక్సాండ్రాయాచ చేరి.

**జర్మని**

జర్మనియు : యుద్ధపుటోడ, నారాయంగ్రామ.

లండను దిశంబున 11:—కోమెక హేగ్—బాల్టిక్కు సమద్రీయంలో నొకగాడను జర్మనీయుల యంతర్గామినా గావించెను. పరీక్షించియింద గానియంతర్గామి బ్రిటీషువారి తోడో కన గొంటుకోక జర్మనీయుల యుద్ధపుటోడ వచ్చెను. సమద్రీ యల్ల:లోలముగ నుండుటకున యుద్ధపుటోడ నుం తర్గామికి తగలరాదు. అంతర్గామి ముంబైలోను విచ్చె ను. యుద్ధపుటోడకు వెద్దరంభించియున్నది.

**బెల్గియాలోని లెగ్ గారి సంగతులు.**

లండను దిశంబున 10:—కేటిదినమున జర్మనుపార్ల మెంటులో బెల్గియా లెగ్ గారి కురవ్యకింది ఈ వ్యవస ముండు వారు బ్రిటీషువారియెడల ద్వేషమును కోగయుతు వెదలగొట్టిరి. యుద్ధ మింకను జరుగుచుండుటకున కొంత గుండోళనమును గవరించిరి. బ్రిటీషువారి వానికాధికార మెచ్చినది యెప్పకొనిరి.

**జర్మనియులకును ఆస్ట్రియావారికిని కలహములు.**

లాహోరు దిశంబున 10:—కొ. మి. కె. జె. ట్టెన్ కీ వార్త వచ్చెను. లండను దిశంబున 9:—జర్మనీవారు బెల్గియానుండి తచ్చు తుక్కుల నావించుట కాస్ట్రియావారు. యువేరి యానండి కాంతాధ్యముల సంప్రతులేదు. హంగేరివారు ఆహార వహాములను ఆస్ట్రియాకు బంక చురి అది డెమిలీ యెక్కు పెగ్గుకు జరివానిశేఖరును వాగ్గించుచున్నది.

**జనరలు హిందె బర్గుగారి యభిప్రాయము.**

అలహాబాదు దిశంబున 12:—లండను దిశంబున 10:—యుద్ధమును వ్యాప్తిజేయుటకున బలము కృత్యమును నెలానియను వివాదమున కియ కారణ మని మూచించిన యొకరితో ఆయోమాగ్గులు ఉన్న యీ కాలమున దూరముంతగ నుకదిరికారి యుకొననని జూనిలు హిందె బర్గు గారిరి.

**యుద్ధ తింతివార్త.**

ఫిల్లీ దిశంబున 11:—10 వ తేదీ ఇండియామంత్రి గారు రాజప్రతినిధిగారి కిట్లు తింతివార్త నంపిరి:—6 వ తేదీని అధికముగ ఫిరంగులు కాల్చిన యంతరమున బల్గేరియను సైనికులు దొరన్ కెకోవరమునకు వచ్చుచును ఆంగ్ల సైన్యముపై గదిసిరి. చిన్న చిన్న బల్గేరియను సైన్యములు ముందకముల పోచ్చె ను గాని అవి వెంటనే తరిమివేయబడినది. 7 వ తేదీ ఉదయమున బల్గేరియను మందలనుండలగావచ్చి బ్రిటీషు సైనికుల వారిస్థానములనుండి వెదలగొట్టిరి. అంతకాగ బంధురతకుటచే బ్రిటీషువారు మరయుకపోటు తిమనైన్యముల నున్నుకొనిరి. 8 వ తేదీని అన్ని ముట్టకులను ఇవి తొలగగొట్టినవి.

పరామ సేనాముఖమున చాలవోట్ల బల్గేరియను తగ్గి మతో ముట్టడి నరిపిరిగాని అన్నివోట్లకు వెనుకకు పోట్టబడి రని ప్రాప్తియనుండి తెలియ వచ్చినది. పరామ సైని గాగి వెట్టు కంతెన ముఖమున కెతుంగ యుద్ధము జరుగుచున్నది మాంటి సిగ్గి సైన్య వారు భగమున వెనుకకు బంపిరినని ఆస్ట్రియ నులు చెప్పుచున్నది.

ఫిరంగిదళ యుద్ధము జరిగినదని రుష్యావారు తెలిపినది. ఆ రంగమున మాన్సు లెవ్వియును లేవు.

జర్మను మున్నగునవి కలిగి కోర్మన్సిని రాగులేసాయి నను తమ సైన్యానికులు లాభకర కృత్యము లొ:ర్పింట్లు సజ్జాను ఫ్రెంచిగాని రిపోర్టు చేసిరి. క్రమేపి కందకముల డిటగోడలను, ముండ్ల కంచెలను మా సైనికులు దగ్ధ మొనర్చుచున్నాము.

# THE GREAT WAR.

## Remarkable Recruiting in Britain.

## SHANGHAI MUTINY: REBEL SHIP FIRES ON ARSENAL.

## Allies' Retirement to Prepared Positions in Serbia.

## SEVERE FIGHTING IN GALLIPOLI.

[Reuter's Agency.]

### Great Britain.

#### Impossible to Cope with New Recruits. Thousands Waiting in Rain.

LONDON, December 12. Yesterday and Friday there were such crowds at Recruitment Offices, that despite the opening of scores of extra Offices throughout the country it was completely impossible to deal with thousands which waited for hours in long queues in rain. Consequently the time limit in the Derby scheme has been extended to midnight to-night. If it is still impossible to cope with the rush the names merely of the applicants will be taken and they will be allowed till Wednesday to attest.

#### Remarkable Recruiting Boom. Long Queues Waiting to Enlist.

LONDON, December 12. There has been a remarkable eleventh hour response to Lord Derby's recruiting appeal during the last two days. Long queues of recruits often four deep have been waiting in spite of the rain, and there has been such a rush in some places that hundreds have been attested in batches, and medical examination has been deferred. Nevertheless the recruiting authorities still emphasise that every man is wanted.

#### British and Norwegian Steamers Sunk.

LONDON, December 12. The British steamer "Busires" has been sunk. The crew were landed at Alexandria. The Norwegian steamer "Nereus" has been sunk. The mate was drowned.

#### The Sunk "Umata." Captain and Part of Crew Reach Algiers.

LONDON, December 12. The Italian steamer "Dante Alighieri" has been sunk. The captain and 23 men of the B. I. steamer "Umata" have been landed at Algiers.

#### Influential Protest against Duplicated Income-tax.

LONDON, December 12. A large meeting held in the city and attended by prominent representatives of the Dominions and India unanimously passed a resolution expressing the opinion that double, and in some cases treble, income-tax is unjust and inequitable and contrary to Imperial interests. It will cause the withdrawal of capital from the Dominions and Dependencies and restrict investment there. A strong committee was appointed to carry on a campaign and a memorial will be circulated throughout the Empire. The belief was expressed that if the case was put strongly in the proper quarters redress would be secured.

#### The Great Triple Labour Combine.

LAHORE, December 12. "Civil & Military Gazette" cable.—LONDON, December 10th.—The "Daily Telegraph's" Labour correspondent foretells the new labour Triple of miners, railwaymen and transport workers will avoid labour disputes in war time, and will afterwards be used as a weapon to maintain existing wages. Organised labour holding war bonuses should be made permanent.

### OBITUARY.

#### Lord Ellenborough.

LONDON, December 12. The death is announced of Lord Ellenborough. Mr. Joseph Ezra.

The death is announced of Mr. Joseph Ezra, senior partner in the Calcutta firm of Ezra. The "Times" obituary notice testifies to his wide philanthropy and hospitality, and his kindness to Indian soldiers.

### France.

#### Latest Paris Communique.

#### Allies Retreat in Balkans Continued.

LONDON, December 12. PARIS.—Last night's communique said there was steady fighting with French guns in Belgium in which the enemy was silenced. A British cargo steamer stranded on the Belgian coast and was attacked by three German hydroplanes which dropped bombs. Several allied aeroplanes hastened to the spot and drove the Germans off while the French torpedo boats from Dunkirk towed the steamer off under a fire from the German battery. The Allies continue to retreat in the Balkans. Several attacks were repulsed on Saturday.

#### Sir John French's Latest Despatch.

LONDON, December 12. Despatch from Field Marshall French says that sixteen aeroplanes dropped bombs on a store depot at Miranmont and also heavily bombed the aerodrome. Both objectives are believed to have been considerably damaged.

Our artillery continued the bombardment of the enemy's lines breaching the parapet in several places. Our artillery started fire yesterday in Cite Stetic which was still burning this afternoon. A small party of bomb throwers entered a strongly held German trench near Neuve Chapelle, destroyed the machine gun and disabled a number of the enemy. Our party had only four wounded. The weather is very strong and wet.

#### British and French Ministers Confer.

LONDON, December 12. PARIS.—It is officially announced that Sir Edward Grey Lord Kitchener M. Briand and General Gallieni had another long conference this morning. The question which was of an urgent character justifying the visit of the British Ministers was settled in complete accord.

#### Nothing to Report.

LONDON, December 12. PARIS.—The afternoon's communique says that there is nothing to report.

#### French Artillery Active.

LONDON, December 12. PARIS.—A communique says the French artillery has been active particularly in Artois, where two enemy batteries were silenced.

#### Sharp Fusillades in Champagne. Effectiveness of French Artillery.

LONDON, December 12. PARIS.—A communique says the night was quiet except in Champagne, where, notwithstanding persistent rain, there were sharp fusillades and torpedo fighting. Details regarding yesterday's engagement confirm the effectiveness of our artillery. Between the Oise and Aisne on the Queanniviere plateau, and in Vendressell and Troyon district the German works were seriously damaged.

#### Severe Artillery Duel.

LONDON, December 12. A Paris communique says:—There was a severe artillery duel in Belgium and Artois and intermittent cannonading in Argonne and Alsace. Our fire on the heights of the Meuse seriously damaged enemy defences.

#### General Joffre's Chief of Staff.

It is officially announced that General Joffre has appointed General Castelnau to be his Chief of the Staff. General Castelnau retains his rank as Commander of a group of armies.

An official note, referring to the appointment, says:—"The present war has proved that a single command is more than ever necessary whenever several allied arms have to concert their views in order to adopt a single plan applicable to all theatres of operations. Hence the recent decrees whereby General Joffre has been entrusted with the supreme direction of our armies on all fronts. General Joffre, by virtue of the decree of October 1913 providing for the appointment of a Chief of Staff, has selected General Castelnau to be Chief of the Staff."

#### German Attack Stopped.

LAHORE, December 12. A communique mentions that in the north of Arras, a curtain of fire stopped a German attack, west of the Hill 140 on the Vimy Crest.

#### General Joffre's New Appointment.

#### French Chamber Incident.

LAHORE, December 12. The "C. and M. Gazette" cable.—LONDON, December 12th. M. Constant in the French Chamber asked for explanations of General Joffre's new appointment. M. Briand, referring to which the public debate might lead, made the question one of confidence and obtained a majority of 345 in the House of 541 in all.

### Russia.

#### A Russian Victory.

LONDON, December 12. PETROGRAD.—It is officially announced that the Russians defeated near Hamadan a force of five hundred cavalry and infantry of insurgent gendarmes and twelve hundred German and Turkish mercenaries with two guns. The enemy fled, leaving a great number of killed and wounded. The Russians are pursuing the offensive.

#### No Communication With Russia.

LAHORE, December 12. LONDON, December 12th.—Christiania and Stockholm report that no telegrams have been received from Russia since the 3rd instant although messages are transmissible to Russia.

### No Change.

LONDON, December 12. PETROGRAD.—A communique says:—There is no change on the eastern front.

### Italy.

#### Aviators Bombard Ancona.

LONDON, December 12. ROME.—Enemy airmen dropped bombs on Ancona. Two were killed and some wounded.

#### Mysterious Fire at Genoa.

LAHORE, December 12. The "C. and M. Gazette" cable.—LONDON, December 12.—The "Daily Chronicle" Turin correspondent says that a fire of mysterious origin in Genoa harbour destroyed an immense quantity of mineral oil, tallow, wool, cotton, soda, and timber.

#### Italians Hold Valona.

LONDON, December 12. PARIS.—A Rome telegram says that Valona is strongly held by the Italian Army. [VALONA OR AVLONA.—A seaport town in Albania, on the Adriatic Sea, 55 miles S. of Durazzo, and 1½ mile inland from the Bay of Avlona.]

### Turkey.

#### Severe Fighting in Dardanelles.

LONDON, December 12. The Turks in the Dardanelles increased their artillery fire on Tuesday Wednesday and Thursday violently bombarding our first lines with guns of every calibre particularly our extreme right. Severe fighting is much more active on both sides in the Dardanelles.

#### Unsuccessful Aeroplane Attack.

A Turkish aeroplane on Wednesday made an unsuccessful attack with bombs on the camp at Seddulbar.

#### Turkish Ascendancy in Thrace.

LAHORE, December 12. The "C. and M. Gazette" cable.—LONDON, December 10th.—The "Central News" correspondent at Ispahan reports from Salonika that the Turks in Thrace are assuming the role of masters. Many Turks who left to avoid subjection to the Bulgars have now returned, and the bulgar population has now become agitated.

#### Turkish Gun-Boats Sunk. By Russian Torpedo Boats.

LONDON, December 12. Three Russian torpedo boats fought and sank two Turkish gunboats, also a large sailing ship near the island of Kephken east of the Dardanelles on Friday.

### Greece.

#### More British Troops at Salonika.

LONDON, December 12. SALONIKA.—Further British troops were landed on Friday. Fog continues in the most unusual manner.

#### A Greek and British Steamer Torpedoed.

LONDON, December 12. ATHENS.—The Greek steamer "Gouladria," proceeding to England, was torpedoed by a German submarine 150 miles from Alexandria. The crew escaped in boats and were towed some distance by the submarine. Eventually they were taken on board a British steamer, which was also torpedoed by the same submarine. The crews took to boats and were picked up by a second British steamer and taken to Alexandria.

### Serbia.

#### Allies in Macedonia. Fight Against Odds.

LONDON, December 17. Despatches from Macedonia show that the Allies have been fighting most heroically against an enemy four times outnumbering them. The Bulgarians attacked with four Divisions, one from the North, another from the West, and two against the British from the East. Admirable Artillery work counter-balanced the inferiority of the British numbers. The small town of Dorian is the pivot of the fighting, on which the British have borne the brunt. There was an especially splendid fight in the mountains between Strumitza and Vahagovo, where the Bulgarians were trying to separate the British and French Forces. They pierced the French first line, but the French re-formed on the second line, and, counter-attacking, not merely recaptured the positions, but compelled the Bulgarians to retreat. The object of the enemy apparently was to encircle the British positions and penetrate Greek territory. The splendid British defence foiled the plan for envelopment.

#### Bulgarian Attack on French Front.

LONDON, December 12. PARIS.—A communique says the Bulgarians on Friday attacked almost the whole of the French front. The principal effort was made against the left. All attacks failed.

#### Increasing Activity Against the French. New Base Being Established.

LONDON, December 12. The activity on the French front is daily increasing. The Bulgarians are concentrating against the French. It is affirmed that the Allies are establishing a new line nearer their base.

ATHENS.—Ministerial circles say that allied troops are withdrawing in perfect order according to a prearranged plan, and the Bulgarians will not be allowed to enter Greek territory.

#### Fighting Ceased.

LONDON, December 12. SALONIKA.—Fighting on the British front ceased on Wednesday, and all is quiet. The British casualties



since Monday have not been considerable, whereas the Bulgarians must have lost heavily. The general retirement of allied troops has commenced.

#### Reason for Allied Retirement.

An eastern army communique says when it became manifest that a junction with the right flank of the Serbian armies was impossible it was decided to evacuate the French advanced positions on the Cerna and in the direction of Krivolak. The successive retirement movements were effected methodically without great difficulty, notwithstanding the Bulgarian attacks. Following violent actions on Wednesday and Thursday in which the Bulgarians were repulsed and lost heavily we occupied a new front on the Bojima river conjunction with the British territory.

#### Enemy's Movements Inexplicable, An Opportunity for General Sarrail.

LAHORE, December 12.

The "C. and M. Gazette" cable:— LONDON, December 11th.—The "Matin's" Salonika correspondent says it is most difficult to obtain information as to the enemy's plans. His inexplicable inaction leaves General Sarrail every opportunity to effect a rearguard movement to excellent positions covering the entrenched camp at Salonika.

#### A Serious Attack.

Bulgarian Artillery Deluge.

ALLAHABAD, December 12.

The "Pioneer" special cable:— LONDON, December 11th.—Reuter's correspondent at the Macedonia Headquarters wires under date the 8th that the Bulgar attack of the last two or three days has been apparently more serious than originally reported, the Bulgars adopting the plan of an artillery deluge prior to an infantry advance. Since the 5th the British lines have engaged their principal attention. Outposts have been falling back before a superior strength. The Connaught Rangers used the rayonnet and evicted the Bulgars from a trench they had taken.

#### Political Situation Engrossing Attention. An Untrue Report.

LONDON, December 12.

SALONIKA.—Complete calm prevailed on Thursday, and early on Friday morning on the Allied front. The retirement is proceeding in good order. The political situation is engrossing attention. It was reported in Salonika that two German divisions commanded by General Gallwitz had occupied Ghevgeli, but the report was later announced to be untrue.

#### Persia.

##### Troubles in Persia.

Russian Troops Occupy Kebel Position.

LONDON, December 12.

PETROGRAD.—Russian troops have occupied Sultan Bulak Pass where Gendarmes and German mercenaries had been fortifying themselves for a fortnight under German and Turkish Officers. The road to Hamadan is now open. The enemy fled in complete disorder pursued by the Russians.

#### Canada.

##### A Bombay Journalist on Indian Loyalty.

LONDON, December 12.

OTTAWA.—A large gathering here was addressed by Mr. Kustom Kustomjee a Bombay Journalist, who was introduced by the Duke of Connaught. Mr. Kustomjee expressed the pride at the grand part India was playing in the world crisis and declared that the people were loyal to a man. He characterised as Teutonic inventions the stories of secession. He graphically described the engagements participated in by the Indian Troops in theatres of war and paid a tribute to the splendid sacrifices of the Indian Princes in the cause of the Empire. A hearty vote of thanks to Mr. Kustomjee was passed.

#### CANADIAN LIBERALS AND THE WAR.

##### Stirring Speech by Sir W. Laurier.

America's Neutrality.

LONDON, December 12.

MONTREAL.—Sir Wilfrid Laurier in a speech to a crowded Liberal meeting said he was convinced of the victory of the allies.

He denounced the section of Quebec nationalists who were not in favour of Canada's participation in the war and praised the leading nationalist, M. Asselin, who was raising a regiment for overseas service. Sir Wilfrid Laurier said the question had been asked why the Liberals did not attack the Government. The reason is because "I am the chief of the Liberal Party and as long as I have the honour of presiding over its destinies it will not seek to triumph by taking advantage of the present situation." Referring to the attitude of America, Sir Wilfrid Laurier said the world understands that, if Germany triumphs, the United States will regret her neutrality as Great Britain to-day regrets her neutrality in 1870.

#### Important Canadian Workshops Destroyed. Suspected Incendiarism.

LONDON, December 12.

MONTREAL.—There has been a suspicious fire in the Grand Trunk workshops. Fourteen hundred men are thrown out of work in consequence of the loss of valuable machinery.

#### Wheat for the "Entente."

LONDON, December 12.

Half a million bushels of Canadian wheat which are awaiting shipment to the "entente" countries at Erie (Pennsylvania), have been destroyed by fire. The cause is unknown.

[Erie is a port on Lake Erie, the most southerly of the great lakes of North America. It is the capital of the State of the same name, and is a great trade emporium. It has a population of about 70,000.]

#### Spain.

##### New Spanish Cabinet. Policy of Strict Neutrality.

LONDON, December 12.

MADRID.—A Liberal Cabinet has been formed with Count Romanones as Premier and Marquis Villanueva

as Minister for Foreign Affairs. The resignation of the Conservative Premier, Senor Dato, owing to Parliamentary difficulties, led to the formation of the new Cabinet. Count Romanones announces that he will adhere to the strictest neutrality towards all the belligerents.

The "Pioneer" special cable:— Senor Romanones has formed a new Spanish Cabinet and announces that he will continue Senor Dato's external policy.

#### Australia.

##### Recruiting in Australia.

LONDON, December 12.

SYDNEY.—Mr. Hughes said he was confident there would be no difficulty in raising an additional fifty thousand men. The recruiting campaign would be in full swing next week.

#### Commonwealth War Loan.

LONDON, December 12.

MELBOURNE.—The Commonwealth 4½ per cent. War Loan is at the record quotation of 101½.

#### Austria.

##### Austro-Hungarian Dissensions.

Questions in the Diet.

ZURICH, December 12.

Austro-Hungarian dissensions over the administrations of the occupied territories have been accentuated by rumours in Budapest that the Austrian Commander has removed the Hungarian Standard from Belgrade. Interpellations regarding the matter were put in the Hungarian Diet, and the Premier expressed the opinion that the Austrians ought to administer Russian Poland and the Hungarians Serbia.

#### An Austrian Statement.

LONDON, December 12.

The Austrian communique admits that Austrians have been forced to retire from Montevies between Chiasso and Concel Valleys. Fighting has been resumed near Gorizia.

#### Germany.

##### Herr Bethmann Hollweg's Speech.

An Outburst of Hatred Against England.

LONDON, December 12.

Herr Von Bethmann-Hollweg made a speech in the Reichstag to-day, which was noteworthy for its outburst of hatred and rage against England. He was unable to conceal his uneasiness at the continuance of the war, and admitted that British sea power was dominating.

#### Food War Between Teuton Allies.

Austrian and Hungarian Action.

LAHORE, December 12.

The "C. M. Gazette" cable:— LONDON, December 12th. The "Daily Express" Geneva Correspondent states that the Austrians in retaliation for the Germans' seizure of Danish cattle, are holding up cereals from Rumania, Hungary has refused to export food to Austria.

#### Distance in Modern Warfare.

General Hindenberg's Views.

ALLAHABAD, December 12.

The "Pioneer" special cable:— LONDON, December 11th. General Von Hindenberg is reported to have told an interviewer who suggested that the extension of the war involved a dangerous dissipation of strength, that that was the danger to Napoleon and one of the reasons of his fall. In an age of railways, however, distances did not constitute a danger in the conduct of the war.

#### Naval Activity in The Baltic.

LAHORE, December 12.

The "Civil & Military Gazette" special cables:— LONDON, December 11.—The Morning Post's Stockholm correspondent says the presence of a large flotilla in the Baltic has led to the expectation of great operations soon.

#### A German Cruiser and Submarine.

LONDON, December 12.

COPENHAGEN.—While the papers of a schooner which had been stopped in the Baltic by a German submarine were being investigated a German cruiser came up to ascertain whether the submarine was British. A heavy sea drove the cruiser across the bows of the submarine which were broken in, while the cruiser was holed seriously.

#### China.

##### Yuanshikai Accepts to Become Emperor.

LONDON, December 12.

NEW YORK.—The Peking Correspondent of the Associated Press says that Yuanshikai has accepted the throne of China.

#### The Mutiny at Shanghai.

LONDON, December 12.

SHANGHAI.—There was heavy firing on Friday morning in the direction of the arsenal. It is reported that the rebels have seized a warship which is firing on other warships and the arsenal. Several shells have already fallen in the Concessions.

#### Holland.

##### Holland and the Belligerents.

Minister's Statement.

LONDON, December 12.

HAGUE.—Referring in the Second Chamber to the arrest of M. Schroeder, Chief Editor of the "Telegraph," the Minister of the Interior said that everyone was free to express sympathy with the allies or the central powers, but it was not allowable to insult either. The Press is free, he said but justice upholds the law without looking to the right or left. The power of Government to do something to end the war is very

limited. The belligerents are disposed to regard us with some distrust, and we must wait till they are convinced that peace negotiations would be better for them than a continuance of the war.

#### United States.

##### Lives More Important than Dollars.

Discussion in U. S. Senate.

LONDON, December 12.

WASHINGTON.—In the Senate Mr. Hoke Smith proposed a resolution asking for an investigation into the belligerent interference with neutral trade. Mr. Lodge moved an amendment asking for an investigation into the bomb plots and submarine attacks involving American lives. Mr. Lodge was cheered when he said that American lives were more important than American dollars.

#### U. S. A. and the Teutons.

Probable Withdrawal of Ambassadors.

LAHORE, December 12.

The "C. and M. Gazette" cable:—

LONDON, December 11th. The "Daily Chronicle's" New York correspondent enquiring in official quarters on Wednesday was told that Count Bernstorff may go at any minute. The correspondent adds that Mr. Penfield will probably be withdrawn from Vienna unless Austria's reply to the "Ancosa" note specifically acquiesces in America's demands.

#### The "Petrolite" Reaches Algiers.

LONDON, December 12.

WASHINGTON.—The Standard Oil Tank steamer "Petrolite," which was recently attacked by a submarine in the Mediterranean, has arrived at Algiers.

#### INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

#### Delhi

##### War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 12.

The following telegram dated 11th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:— A French communique says that when clearly demonstrated that it was no longer possible to effect a Union with Serbian right, the French decided to evacuate the advance position occupied towards Krivolak. Successive movements falling back have been carried out methodically notwithstanding the Bulgarian attack. The French now occupy a new front in touch with the British between the river Vardar and north of the late Doiran. The Montenegrins report the repulse of the enemy in Ceholina river. The Russians report no change.

The French report artillery activity. The Italians report artillery activity on both sides and unsuccessful enemy attacks on the heights northwest of Gorizia.

The Russians report to have occupied Sultan Balak Pass, half way between Kasvin and Hamadan in Persia, where Gendarmes and German mercenaries had been fortifying themselves for the last fortnight under the command of Turkish and German Officers.

#### Burma.

##### Sir H. Eutter's Tour.

RANGOON, December 12.

Several wolfram concessionaries were received on board the "Mayo" last week by His Honour and were afforded opportunity of representing the position of mining industry and the difficulties to be met with. The Courts, new Police Station and important reclamation works were next visited by Sir Harcourt, who finally met the Municipal Committee members with whom local matters were discussed. The same day a visit was paid to Mergui Crown Rubber Estate and the next day His Honour left for Victoria Point. On his way to the pearl fishing industry was inspected at Quoin Island. On Friday Victoria Point was reached. Here the Burma Rubber Estate was visited and finally the mines of Siamese Tin Syndicate were inspected prior to leaving for Rangoon.

#### Central Provinces.

##### Coronation Anniversary Celebration.

NAGPUR, December 12.

The anniversary of the Coronation Durbar Day was celebrated yesterday in Government and Aided Schools. The buildings were tastefully decorated. The portraits of Their Majesties the King and Queen were garlanded and prayers offered for the long life and prosperity of Their Imperial Majesties and for the success of the British arms. Sweets were distributed to school boys.

#### The C. P. Congress Committee election of Delegates.

NAGPUR, December 12.

The Provincial Congress Committee meeting was held last evening at Rao Bahadur Pandit's bungalow, the Hon'ble Sir Bipin Krishna Bose presiding. After letters and telegrams from mofussil members were read Mr. Dravid was elected unanimously as Joint Secretary with Rao Bahadur Pandit, Sir B. Bose, Sir Gangadhar Chitnavis, Dr. Gour, Pandit Dravid, Rao Sahebs. Laxminarain and Thaker members of the All-Indian Congress Committee. A number of delegates to the Congress and industrial conference were elected. Messrs. Pandit, Gour and Dravid were elected to represent the Central Provinces on the Constitution Amendment Committee.

#### Bombay.

##### A Cousin of the Aga Khan Murdered in Persia.

DELHI, December 12.

A Press communique says:—A report has been received from Kerman that Aga Farukh Shah, a cousin of His

Highness the Aga Khan, has been murdered there by a Persian assassin at the instigation of German agents. Aga Farukh was travelling in Persia for private reasons in connection with his spiritual followers in that country.

#### Another Version.

POONA, December 12.

The Assassination is reported a Kerman in Southern Persia of Aga Farukh Shah, a cousin of His Highness the Aga Khan. Farukh Shah was on his way to Meshed on a pilgrimage and had apparently been spending a short time at Kerman. He was shot while out riding in the town and died on the morning of the 7th instant. The news was telegraphed to Bombay by the British Consul at Kerman. The deceased was also well-known in Hyderabad, where he was employed during the last few years in the Nizam's Service.

#### The Bombay Congress & Conferences.

BOMBAY, December 12.

The following is the provisional programme of engagements during the Christmas week:—

#### 24th DECEMBER FRIDAY:—

- (1) Industrial Conference ... 1st day  
President ... Sir Dorab Tata  
Chairman Reception ... Hon. Mr. D. E. Wacha.
- (2) Bhatia Conference ... 1st day  
President ... Dr. Hiralal Bhatia, Lahore  
Chairman Reception ... Mr. Norottam Morarjee Goculdas

25th December Saturday

- (1) Industrial Conference ... 2nd day
- (2) Bhatia Conference ... 2nd day
- (3) Theosophical Convention ... 1st day
- (4) Arya Samaj Anniversary ... 1st day

26th December Sunday.

- (1) First Indian Commercial Congress ... 1st day  
President ... Hon. Sir Fazulbhoy Currimbhoy  
Chairman Reception ... Hon. D. E. Wacha.

- (2) Bhatia Conference ... 3rd day.
- (3) Theosophical Convention ... 2nd day.
- (4) Arya Samaj Anniversary ... 2nd day
- (5) All-India Hindu Conference ... 1st day.
- (6) Theistic Conference ... 1st day.  
President ... Dr. Nilratan Sarkar.

At Ahmednagar.

Mahratta Educational Conference.

27th December Monday.

- (1) Indian National Congress ... 1st day.  
President ... Sir S. P. Sinha  
Chairman Reception ... Hon. D. E. Wacha.

- (2) Commercial Congress ... 2nd day.
- (3) Theosophical Convention ... 3rd day.
- (4) Arya Samaj Anniversary ... 3rd day.
- (5) All-India Hindu Conference ... 2nd day.
- (6) Theistic Conference ... 2nd day.

At Poona.

All-India Mahomedan Educational Conference ... 1st day  
President ... Mr. Justice Abdul Rahim.

AT AHMEDNAGAR.

Mahratta Educational Conference ... 1st day

28th December Tuesday

- (1) Indian National Congress ... 2nd day
- (2) Theosophical Convention ... 4th day

AT POONA.

All-India Mahomedan Educational Conference ... 2nd day

AT AHMEDNAGAR.

Mahratta Educational Conference.

29th December Wednesday.

- (1) Indian National Congress ... 3rd day.

AT POONA.

All-India Mahomedan Educational Conference 3rd day

30th December Thursday.

- (1) All-India Social Conference ...  
President ... Mr. Karve of Poona.  
Chairman Reception ... Sir Narayan Chandavarkar.

- (2) All-India Moslem League ... 1st day.  
President ... Hon. Mr. Mazruul Haque.  
Chairman Reception ... Mr. Abdul Hussein Adamaji Peerbhoy

- (3) Temperance Conference ...  
31st December Saturday.

- (1) All-India Moslem League ... 2nd day.

#### South India.

##### Late Municipal Office.

##### Manager's Claim.

COONOR, December 12.

The notice served on the Municipality by Messrs. Walker and Graham solicitors on behalf of R. Ramalingam Pillay, late Manager of the Municipal Office, claiming to the extent of Rs. 6,302 being amount of arrears of salaries, loss sustained for defending criminal cases and for malicious prosecution, also came up for discussion. Mr. Rhodes James proposed that the notice be recorded. Mr. Doran said that the late manager had been under suspension for one year. Mr. Somar said:—We must reply to the notice of the solicitors. The chairman said that the question is whether we are decided to entertain the claim.

Mr. Stoney to the chairman:—Have you got power to dismiss an employee without giving a month's notice?

Mr. Rhodes James:—It is extremely doubtful if the claim of the late Manager will stand. I do not think in a Court he will get a rupee.

Captain Weston said that the late Manager was acquitted on technical grounds at the Sessions Court at Coimbatore.

Mr. Doran:—“Certainly not”, and he dwelt at length on the criminal case against the late Manager and said that the Sessions Judge threw out the case on account of a book produced by the prosecution as exhibit. Mr. Rhodes James:—We need not enter into the merits of the case. The claim of the manager has no locus standi as it was a police case.

Somar S. J.:—Then why did the Council engage Mr. Gonsalves?

Mr. Doran:—We cannot dispense with the services of an employee after a year's suspension.

Chairman here read the resolution passed dispensing with the service of the late Manager.

Mr. Rhodes James suggested that the Manager's claim be referred to Mr. Gonsalves and after some discussion, Council recorded the notice of Messrs. Walker and Graham.

#### A Great Cattle Fair.

CALICUT, December 12.

One of the best-known Hindu temples in Malabar is that at Kizhur, near Quliandy, in North Malabar. In connection with its annual festival, which takes place at this season, there is a cattle fair, perhaps the most important in Malabar. This year, there were misgivings as to whether the festival would be celebrated, for the temple had been defiled by an attempted burglary and it was found necessary to bring down for the purificatory ceremonies one of the Princes of the ancient and historic Kodungalur family, who is an eminent astrologer. The Prince, with his suite, was recently in Kizhur on this mission. The festival, after all, began on the 10th instant.

#### Collector's Drastic Measures.

That day, Mr. J. A. Thorne I. C. S., Regulation Collector of the Zamorin's Estate, arrived and sent for the Uralas of the temple and questioned them as to what portion of the collections it was customary to hand over to the Zamorin, who had a 'Me'koima' right over the temple. The 'Uralas' denied any such right but admitted that it was customary to give money presents to 'Kariasthans' of the Zamorin, if they turned up. On the 11th instant, under the Regulation Collector's orders the Tahasildar obtained an injunction against the 'Uralas,' besides which an Official Receiver was appointed to take charge of all the collections and to carry out all business in connection with the festival celebration. The Regulation Collector's dramatic action has caused a good deal of excitement and it is believed that more will be heard of the matter.

#### Travancore assembly Meets.

TRIVANDRUM, December 13.

The Travancore Legislative Council met this noon the Dewan presiding. The important subjects for deliberation were the motion by a non-official member for leave to introduce a Bill to amend the Legislative Council Regulation and the discussion of the Select Committee's report on the Christian Succession Bill. The meeting is likely to continue to-morrow.

French India's contribution to the Madras War Fund:—H. E. the Governor has sanctioned out of the reserve fund a sum of Rs. 26,000 as the subscription of the Colony for the benefit of the "Wounded and the Sick" of the War, and also a sum of Rs. 3,000 as contribution of the Colony to the Madras War Fund. These two sums will be included in the budget of the local service for the year 1915.

#### BRIEF TELEGRAMS.

The Maharaja of Darbhanga at Sukkur replied all the addresses in Sanskrit.

A resolution was passed in favour of sending delegates to the forthcoming great Hindu Religious Revival Congress at Mutta.

The P. and O. Company's steamer "YONGARA" with outward mails of the 26th November is expected to arrive in Bombay at 1 P. M., on Thursday the 16th instant.

The 10th annual Conference of the All-India Sub-Assistant Surgeons Association takes place at Hyderabad on the 27th, 28th and 29th instant, Colonel Macnamara, I. M. S., Assistant Director of Medical Services, presiding.

A Press Communique says:—His Highness the Maharaja of Idar has very generously offered a motor car for the use by the Government in connection with the War. The offer has been gratefully accepted.

Mr. C. E. W. Jones, Indian Educational Service, whose services have been replaced at the disposal of C. P. Administration, is appointed Officiating Director of Public Instruction. On relief by Mr. Jones, Mr. Kilroe will revert as Assistant Director.

Sir Michael O'Dwyer has permitted the Salvation Army to call the New Silk School, which is to be opened in Simla, by his name and the Government of the Punjab has promised to give a grant of Rs 2,000 towards the initial expenses of the institution.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya and the Hon'ble Dr. Sunder Lal have returned to Allahabad and proceed to-day to Benares in connection with the arrangements for the Foundation Stone Laying Ceremony of the Hindu University.

A Campbellpur correspondent reports a raid by a gang of about 70 Mahsuds in Tehsil Charsadda, Peshawar, in village Rustom a few days ago. The raiders are stated to have carried property worth 5 lakhs and 4 or 5 men. The Police could not arrive in time as they were guarding the treasury.

The presentation of Sanad and badge to Mr. M. Krishnan Nair, Dewan of Travancore, of the title of Dewan Bahadur will be made by Mr. R. A. Graham, I. C. S., the British Resident on the 17th instant at the Residency, Trivandrum, when a Durbar will be held there.

The Homeward mail steamer "Khiva" sailed from Bombay this morning for London via the intermediate ports with mails and 60 passengers aboard, among whom were the Hon'ble Sir Ali Imam, K. C. S. I. and Miss Imam. The late departure of the steamer was due, it is understood, to the late arrival of the Karachi mails.

A number of leading residents of Simla have just contributed handsomely to the Punjab War Aeroplane Fund the principal amounts being Rs. 1,000 each by Lala Pooran Mal and Mir Sharif Hussain and Rs. 250 each by Mr. Mir Mohammed Khan and Rao Bahadur Jai Lal. The total contributions amounted to Rs. 3,500.

The "Tribune" complains that an invidious distinction was made between the representatives of Indian conducted and European conducted newspapers at Mangle. It observes that the matter of seats in the Durbar tent. It observes that at the Medical College opening and other functions at Lahore no differentiation whatever was made.

A gang of raiders attacked the Charsadda village on the night of the 6th instant, when the villagers turned out to defend themselves and their property. A number of shots were exchanged. The raiders thinking that they were surrounded, set fire to the village and decamped leaving one of their number dead and having killed one village chowkidar. One raider was captured.

At the recent garden party the Viceroy, it is stated, in the course of an informal talk, expressed pleasure to the Hon'ble Rai Ram-saran Das at the progress made by the movement for Sanatan Dharma College in Lahore and wished it every success. To the Hon'ble Mahoma Shafi, His Excellency felicitously observed that his success in moving the resolution at the Imperial Council perhaps made people jealous of him.

The Simla Flag Day, organised by Mrs. Borton, wife of the Deputy Commissioner of Simla, in aid of the wounded, has been fixed for the 16th instant. The will be a special cinema entertainment of war patriotic films, besides a poultry and game stall, presided over by Colonel Borton, in addition to tea confectionary and sweet stalls at the Gaiety Theatre, many contributions to these having been made by the public.

The Chief Commissioner, Central Provinces, accompanied by Lady and Miss Robertson, Mr. Slocock, Chief Secretary and Mr. Watson, Personal Assistant, arrives at Balaghat to-morrow. After halting there on the 13th, Sir Benjamin returns to Nagpur via Gondia on the 17th, leaving Nagpur again on the 18th evening by passenger train for Rajnandgaon. Halting at Rajnandgaon on the 19th and 20th he proceeds to Mul in Chanda District, where he spends the Christmas.

A Bengalee youth of about 17 was to-day handed over to the Police by the Bank of Bengal authorities while, it is alleged attempting to cash a cheque of Rs. 13,500. The Bank authorities on receipt of the cheque suspected the genuineness and telephoned to McLeod and Co., by whom the cheque was purported to have been issued. The Manager of the Company hurried to the Bank and had the suspect arrested. Some two months ago a forged cheque for Rs. 15,000 purported to have been issued by the same Company was cashed, but no clue was found.

The Maharaja of Darbhanga stated at Multan that the object of his recent tour is to draw the attention of Hindus to the resolution passed at the great Hindu gathering at Hardwar Kumbh Mela to have a common prayer at all Hindu social, political and religious gatherings for the long life, prosperity and success of H. M. the King-Emperor. The form of prayer will be fixed at the Hindu Maha Sammilan to be held at Mutra in March next and then submitted to the Viceroy by a deputation consisting of Ruling Chiefs and leaders of Sanatan Dharma.

Yesterday before Mr. G. A. Henderson, Sub divisional magistrate of Serampore, Robert Batavia of Chandernagore, was charged with being in possession of a gun, without the knowledge of the British Government and with 1800 and negligent act endangering human safety. It was alleged that the accused came out of his house in the French territory of Chandernagore to the British territory with a gun to shoot a wild boar. He shot at an animal, and in doing so accidentally wounded a cultivator of the Naragram village, the pellet striking the latter near the eye. The case is adjourned.

#### Latest Telegrams.

The "Copenhagen Politiken" states that the recent Reichstag sitting was stormy. A number of reports agree that there was sometimes continuous noise for fifteen minutes and during one speech the Chancellor gave way to tears. (Pioneer Cable.)

Herr Kaasen writing in the "Zeitungs" says that anyone with insight must smile at those who are daily hawking about the idea that Germany is idiotic enough to expect to find Egypt, Afghanistan and India as the means of extinguishing the flame that is tearing through Europe. He ridicules talk about pursuing England to the Red Sea and Himalayas. The Allies determination to break German militarism cannot be uprooted in the Suez Canal or the Persian Gulf, but only at the point whence it sprang. Germany during the winter must concentrate troops at the point where violence will force a decision. (A Pioneer cable.)

The War Office reports that after violent attacks by the enemy in overwhelming numbers the tenth division is succeeding with the help of reinforcements in retiring to strong position from Lake Doiran westward toward Vardar Valley in conjunction with the allies. The Division is reported to have fought well against heaviest odds. It was largely due to the gallantry of the troops especially Royal Munster Fusiliers, Royal Dublin Fusiliers and Connaught Rangers that the withdrawal was successfully accomplished. Owing to the mountainous nature of the country it was necessary to place eight fieldguns for purposes of defence in a position from which it was impossible to withdraw them when the retirement was effected. Our casualties numbered about fifteen hundred.

Peking telegram adds that the Council of State after voting on the question of change of Government petitioned Yuan-shikai who at first declined but when he was petitioned a second time accepted with the proviso that he should continue to act as President until a convenient time for his coronation.

The Communique says the Italians have secured possession of the heights between Guidicaria and Concel Valleys dominating Bezegge basin. They carried with the bayonet successive lines of strong trenches with redoubts near Noyyolo.

The death is announced of the Marquess of Abergavenny.



## TELEGRAMS.

## Delhi.

## The Retirement in the Balkans.

DELHI, December 12. The following telegram, dated the 10th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The Bulgarians on the 6th instant after heavy bombardment, attacked the British troops west of Lake Doran. Small parties entered our advanced trenches, but were immediately driven back. The Bulgarians again attacked on the morning of the 7th, and by weight of superior numbers drove our troops from their position. The British, owing to darkness, withdrew to a new line. The British on the 8th inst. successfully repulsed all attacks. The French report that the Bulgarians violently attacked various points on the French front, but were everywhere repulsed. Fighting continues opposite to the French Bridgehead Gravetz on the Vardar. The Austrians report the forcing of the left wing of the Montenegrins to retreat.

The Russians report artillery action, but no change on the eastern front.

Sir John French reports that in spite of bad weather our airmen were able to do useful work. Destruction of the enemy's parapets and wire entanglements by our artillery continues.

## Help for Serbian Wounded.

## Grateful Acknowledgment.

DELHI, December 12. The following letter dated the 15th October from Sir Ralph Payget of the British Commission for Serbia has just reached the Indian Council of the St. John Ambulance Association. (Extract):—I have received from the Serbian Relief Fund a letter informing me that you have sent them considerable help both in money and materials, and that you hope consignments of goods will now arrive regularly every fortnight from India. I received here some months ago 200 boxes of hospital comforts from India. The contents of these have been of the greatest use in the hospitals here and have been much appreciated and I beg to express to you my sincerest thanks for them. What we shall most need here during the winter are warm socks, flannel shirts, woolen helmets, mufflers, blankets, ticks and medical stores, such as cotton, wool and bandages. Cigarettes, cigarette paper and tobacco are always needed. For anything in the above list or others you may have to spare for Serbia I shall be most truly grateful.

## Calcutta.

## Restriction of Steamer Smoke.

CALCUTTA, December 12. At their last meeting the Calcutta Port Commissioners considered the protests from the Liners' Conference and others to the provisions proposed to be inserted in the law in the matter of restoring the amount of smoke which the ocean-going steamers may emit for a certain period prior to leaving the port or to moving from one port to another. These protests show that the rigid enforcement of the proposed rules might result in endangering the safety of the vessels under the conditions of tide and current liable to obtain in Calcutta. The Port Commissioners have accordingly decided to maintain their opposition to the withdrawal of the existing exemption in favour of the ocean-going steamers.

## Punjab.

## Viceroy Inspects War Veterans.

## A Notable Gathering.

LAHORE, December 12. This afternoon His Excellency the Viceroy with His Honour the Lieutenant-Governor held a most interesting function in the Brigade Parade ground at Lahore Cantonment. The number of veterans including those from Punjab States was much larger than was expected. About 3200 officers and men many retired from active service, attended the functions with the Deputy Commissioners, assistant Commissioners of the respective districts and Political Agents. Every Officer and soldier presented arms as His Excellency passed before him and His Excellency shook hands with the officers their bright uniforms and glittering bayonet gleaming in the sun. The function lasted over two hours. The shining countenances of war-scarred soldiers, some of whom returned from Flanders, Gallipoli and Mesopotamia, and many wearing clasps and medals showed how much they appreciated this reception by the august representative of the Crown. A Military Band played the National Anthem and guns fired the usual salute to His Excellency both on arrival and departure.

## His Excellency's Speech.

Addressing the veterans His Excellency said:—

INDIAN OFFICERS.—It is now nearly four years since I had the pleasure of meeting some 500 of you here in Lahore, but I carried away such happy memories of that day that I always hoped to repeat it before I left India. And now that I have been able to repeat my invitation to you to come and see me, as H. M. the King Emperor's representative, you have shown your eagerness to accept it by coming not in hundreds as on the past occasion but in thousands, and it is in response which I need not tell you, gladdens and warms by heart, for it convinces me that by coming in such great number the majority of you from great distances, you desire to emphasise the steadfast loyalty of the Punjab to the Emperor at a time when the Empire is fighting with its whole strength in a righteous cause and against powerful and ruthless enemies. And what more splendid representatives of Punjab, loyalty and martial spirit, could I wish to see before me. Your war medals tell me of the service in all parts of the world, China, East Africa, West Africa, South Africa, Somaliland, Egypt and the frontiers of India and Burma. Some even among you are back from the present war scarred with honourable wounds. Your well earned titles and decorations again remind me of the long and faithful years of service, of

## TELEGRAMS.

valour in the field, of the brave and courageous acts in times of peace. Indian Officers, is this all that your presence tells me. I see in you the fathers of many thousands of gallant sons now serving and fighting for the King Emperor. The influence for good, that most important factor at all time and particularly in days like the present, the influence of men like you who have eaten the Government salt, fought the Empire's battles and received in various form the Empire's rewards and recognition, can be, should be, and is an asset of inestimable value to the Government and one of the things which I most wish to tell you to-day is how fully I realise and how deeply I appreciate the manner and the measure in which you make them, that influence for the benefit of the Government and for the good of the Province. Evidence of it is apparent in many directions but particularly in the strong and constant flow of recruits in the vastly greater numbers demanded by the war and in the tranquillity of your province, which in spite of certain unruly elements that have attempted to disturb the peace in spite of hard times, and in spite of rumours and alarms to which a great war always gives rise has maintained its great tradition and its reputation for loyalty.

SARDARS.—I thank you for this further service to your Government the service performed after retirement to your homes on your well-earned pensions. You continue to perform it each of you, according to your ability and opportunity not only during the progress of the war but after it, bequeath them martial and loyal spirit of yourselves and of your sons into your grandsons and great grandsons, so that they may follow your example and may show the world when next the Punjab is called upon by the King Emperor that its answer is no less splendid than it is to-day. Nor must I omit to mention the great pleasure I feel in seeing His Highness the Maharaja of Patiala at the head of the splendid contingent from his State. It is characteristic of this great Punjab Chief to come here and to point to me personally the band of the gallant Sikh Officers, born and bred in the cradle of Sikh chivalry in Patiala. I thank His Highness for doing so. I thank him in the name of the King-Emperor for the Imperial Service Troops he has sent to the war, some of them now engaged in the Dardanelles which is one of the most arduous, and finally for his well known efforts in stimulating recruiting for the army from the people within his borders. And now before I make, and to these few words of greeting, acknowledgment of your services, past and present, exhortation for the future, let me tell you that it is only the generosity of your response to the invitation to meet me which has obliged me to forego the pleasure of shaking each of you by the hand for had I indulged in it and allowed myself a word here and an enquiry there as I passed down your long lines, I should not have reached past a few hundred of you till yet and perhaps myself had collapsed from fatigue. Yet, though this personal touch is denied me I cannot but rejoice at the reason for its denial, I shall this evening inform His Majesty the King Emperor by telegram of my meeting with this splendid body of his subjects and assure him of your undiminished loyalty and devotion.

## The Lieut.-Governor's Party.

LAHORE, December 12.

His Honour the Lieutenant-Governor and Lady O'Dwyer gave a dinner on Saturday evening at Government House, Lahore, the following guests being invited to meet His Excellency the Viceroy:—The Hon'ble Sardar Daljit Singh, the Hon'ble Mian Muhammad Shafi, the Hon'ble Mr. Rattigan the Hon'ble Muhammad Shah Din, the Hon'ble Mr. Chevis and Mr. Chevis the Hon'ble Mr. Leslie Jones, the Hon'ble Mr. Diack and Mrs. Diack, General and Mrs. Barrat, the Hon'ble Colonel A. Headley I.M.S., and Mrs. Hendley, the Hon'ble Mr. Ward Mr. Alder, the Right Rev. Dr. Elstermann, Mr. Kettelwell, Mr. and Mrs. Rose, Major and Mrs. Ward I. M. S. Mr. and Mrs. Tollington, Lieut.-Colonel and Mrs. Bamber, Lieutenant-Colonel Sutherland, Lieut.-Colonel Powell and Mr. and Mrs. Monteth.

## Departure for Delhi.

His Excellency the Viceroy left Lahore for Delhi on Saturday evening at 10-30 P. M., the departure being private.

His Excellency the Viceroy returned to Delhi yesterday morning on completion of his tour in the Punjab. He will spend Christmas in Gwalior.

## The Lahore Conspiracy Case.

## Further Evidence.

LAHORE, December 11.

In the Lahore conspiracy supplementary trial to-day Police Inspector Lamacrypt, Ferozepur, corroborated the Head Constable Maum Bakhshar's arrival at the Ferozepur Cantonment of the armed gang on the 19th February night. Sardar Ali of Padri Kalyan deposed to the collection of a large crowd at Jhar Sahib Gurdwara on the 28th November and departure of men in direction of Padri after being fed by Lal Singh of Bhura. A batch of witnesses mostly from Dhun bore testimony to the passing in November 1914 of an armed gang of men near the village giving out that they were following the track of stolen cattle.

Suba Singh a returned emigrant, deposed against Gujjar Singh. Chanan Singh whose father was convicted in the previous case having identified some accused made a deposition regarding the visits of returned emigrants to his house and recitation of "Ghadr" newspaper by some accused. Witness asked his father to give up the company of returned emigrants and abandon ante-Government views, but the latter refused, whereupon he asked his relations to dissuade him from evil ways. His efforts however proved unavailing. Many accused and their associates continued to visit his father and mature revolutions. Cross-examined he said that he was kept in Hajit for over two months and released when it was seen he was innocent. Accused read "Ghadr" in groups by themselves and secretly from him. Re-examined by the Government Advocate he said that he was arrested on suspicion in connection with Kapur Singh's murder. Formal evidence was given about the arrest of Maggar Singh in Jammu

## TELEGRAMS.

State, where he was absconding. A Hindu waterman deposed about a message he took two days before the Walla Canal Bridge murder from Kala Singh and companions to Beshan Singh the accused. Zaidar Khushal Singh and Sur Singh testified to the desertion of Bud Singh from the Mule Battery in which he had enlisted. He also deposed to the discovery of arms etc., Natha Singh's revolutionary harangues, and attempt to dissuade the people from payment of revenue.

## United Provinces

## The Recent Kachin Rising.

## Official Report.

ALLAHABAD, December 12.

In the report on the North eastern Frontier for the year which ended with the 30th June last, some particulars are given of the Kachin rising in Mogauing and Kamaing sub-divisions of myittha district, Upper Burma. Rumours had been spread that owing to the war the Government were short of troops, and the headman of Thama with a Shan Pretender and three followers from Kamaing district, tried to bring about a general rising of the tribesmen. Some of the latter, from beyond the administrative border, readily joined in, and the troubles seemed likely to spread. A detachment of 100 men of the 6th Frontier, with whom was Mr. F. C. Lewis, Executive Engineer in charge of the Myittha-putao Road, was attacked by the people of Wawang on the 29th January. The village was at once stormed, though Kachins offered a stout resistance, retiring from one point of vantage to another on the very steep and thickly wooded road, and making a final stand at a hastily built stockade, from which they were driven at the point of the bayonet. Two headmen were killed on this occasion. A moveable column was afterwards formed and the disaffected tracts were visited, most prompt measures being taken to stamp out the rising. Various detachments moved rapidly from point to point and complete success was gained. The Shan Pretender and his followers fled across the border, but were captured and brought in by transfrontier villagers. Three Kachin leaders were arrested and sentenced to transportation for life. The punishment inflicted upon Kachins was severe and enough to check all further disaffection, and the strong personal influence exerted by various civil officers kept many of the headmen from foolishly committing themselves.

## The Y. M. C. A. City Branch Opened.

## Sir J. Meston's Speech.

ALLAHABAD, December 12.

His Honour the Lieutenant-Governor of United Provinces opened this afternoon the city branch of the Young Men's Christian Association, Allahabad Mr. G. O. Kady, Secretary for Asia, who was present, spoke on young men of the East giving an account of the Y. M. C. A. work in Eastern countries and pointing out the great future before India. Sir James Meston in a brief speech declared the buildings and grounds open and emphasised that the organisation although Christian in name and Christian in leadership yet there was no proselytizing nor any propaganda, its objects being simply mental moral and physical uplifting of youth.

## German South West Africa.

## Its Development Under the New Masters.

ALLAHABAD, December 12.

Measures have been taken in respect of German territory conquered in South-west Africa. Regular service of steamers has been established between the Cape and the Walvisch Bay. The territory is being administered by officials of the Union. Agricultural industry is being developed and sheep farming on a large scale is being actively promoted. Further, the South African Territories Company is offering for sale a million morgen of land in the new Protectorate.

## Bombay.

## Bombay Indian Merchants.

## Meeting With Sir W. Clark.

BOMBAY, December 12.

At an informal meeting of two representatives of Indian Merchants Chamber and Bureau, Bombay, with the Hon'ble Sir William Clark, different questions affecting trade were discussed. In reply to the questions raised the member for Commerce and Industry said that he would bring to the notice of the Finance Member the views of the Chamber on the position of Indian makers of gold and silver lace and silver articles in having to pay special duty on their imported silver bullion. He expressed his sympathy with the hardships and losses incurred by merchants in the commandeering of ships by the Government, and pointed out that this was almost an unavoidable concomitant of war, since it would be impracticable for the State to take upon itself the burden of all claims. He added that he understood that some shipping companies had provided freight in the place of that which had been taken up without increasing the rates but he was not aware how far this practice had been general. As regards the policy to be followed by the Government of India for the future development of Indian industries the Government of India were now in correspondence with the Secretary of State and he was not at the present moment in a position to make any announcement.

The Chamber were no doubt aware that the whole subject was to be discussed in the Imperial Legislative Council, on a resolution to be brought forward by a member of their Committee, the Hon'ble Sir Ebrahim Rahimullah. The Government hoped then to be able to make a full statement of their views and intentions. With reference to the results of working of the wheat scheme sales had been effected through the agency of the Government Committee in London, and accounts in full details up to date when exports had virtually ceased the time being, had not yet been received. In round figures, however, the Government had made a small profit of about £130,000 but the Chamber would have observed from a communique recently issued that the scheme was now to continue beyond the end of the current official year and the final balance of profit or loss could not be struck until all transactions were closed.

### వృత్తాంతలేఖలు

సికింద్రాబాదు వార్తలు.

(ఒక విశేషమున వర్తనంబు)

కాలమాన స్థితి.

సికింద్రాబాదు డిసెంబరు 8:—కొన్ని దినముల నుండి ఇక్కడ చలి యధికముగా నున్నది. గత సంవత్సరమునకంటె నీవత్సరమునఁ జలి యధికముని పురజను లనుకొనుచున్నారు.

సహారన భృశబోధిని సమాజము.

సహారన భృశబోధిని సమాజవాదీ కోత్సకము నవంబరు 27, 28వ తేదీలలో జయప్రకాశముగా జరిగినది. నందలకొలది యావ్రహీమోక్షములు గలవల కేరెంచిరి. ఇట్టి వార్షిక సభలు రెండుదినములు జరుపుటకు దూరకేతములనుండి కదిగవలను విద్యార్థులను నిలిపించి వారిచే నుపన్యాసముల నిప్పించుటకు దాడిపించారు. శ్రీ సంస్కృత కలాసంకల్ప సాంఘికము. సంవత్సరమునుసరించియై భృశబోధినియు కల్యాణానందభారతీస్వామిలవారిని వాహ్యము మొనర్చిరి. ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధివాదులకుడైన వైకారల మార్గ మవలంబింపదలంపు కలిగియు కావ్యము విలకమర్చి లక్ష్మీవరసీమా కవిగారి వార్షికభృశకమున విలక సంకల్పించుకొనిరట! ఆభివృద్ధి వార్షికభృశక మీ నెలలో జరుగ గలదని వినుచున్నాము.

ఆత్మహత్య.

రైల్వే ఆఫీస్ ఆఫీసులో సహాయకము చేయుచున్న లోకనాథం మొదలి యాదుగారి సత్తిలికము ఏకాగ్రముచేతకో నాటగనినములకొండట మాపురమునగల పిక్కలుచెరువులో పడి ఆత్మహత్య గానించుకొనినది.

క్రాంత సంఘములు.

మాపురంబున రెజిమెంటులో బాహుళ్య మాతృభాషాభివృద్ధికి సరస్వతిసమాజము యు హిందూయావసంఘములముల రెం డాంధ్రగ్రంథాలయములు స్థాపించబడినవి. ఈరెండు సంఘములు ఒకవిధిగానే కొంచెమునుమించుగా రెండు వందలగజముల దూరమున నున్నవి. ఈరెండును దినదిన క్రమర మానమై యభివృద్ధి గాంచుచున్నవియే. తెప్పవొప్పగాని ఆంగ్లేయాంధ్రగీర్వాణభాషా భువంధరములు భాషాభిమానులును ఆచారముగలవార నేవలం నొక్కబాహుళ్యమున కున్న సంఘాటలను సాంఘికములతోడను భాషాభివృద్ధికికాగని ఆర్థిక పోకర్కములతోడను రెండుసంఘములుగానుండుటకంటె నీరెండును నొకటిగానుండి సంఘభావనలో భాషానేత జేయుట కేయోజాయకమని నవినిచియున్నారు. ఈసంఘములో జేరదలచిన భాషాభిమానులకొండరు ఈసంఘసామాజికములకు పరిచయము. ఏసంఘములో జేరయెడల నితరసంఘముయొక్క సభ్యులకు ఆతాతము గలగుటకు సంకోచముగో మిన్నకున్నవార లుండున్నారు. దీనినిజేటికాద సంఘమువారికిని భాషాభిమానులకును నచ్చదా య క ము లు గా క ను ట్టుచున్నది. మా భాషాభివృద్ధి సభిలమించు ప్రతియాయుడును పరిపూర్ణవృద్ధిచేయుటలో సంఘభావనను కొదవించునని నిర్ణయముగా జిప్పి సాహసించుచున్నాము. కావున నీ రెండు సంఘములను ఒకటిగా చేర్చి భాషానేత యొనర్చుటయే విరలగిది. అట్టియేదే నీరెండు సంఘముల కార్య నిర్వాహసంఘసభ్యులయందును లాభ నష్టములను బాగుగ గమనించి యీరెండుసంఘములను నొకటిగా ఏకముజేయుటకు తమ యిష్టాప్రకారము సహాయములుగా పత్రికా ముఖంబున వెల్లడింప బ్రార్థింతులు.

బి.గో.లు వార్తలు

(ఒక విశేషమున యుద్ధవంధి)

కాలమానము

బి.గో.లు డిసెంబరు 12:—మాపురములో నెండలిప్పు దు తగ్గుచున్నవికాని, రాత్రిసమయములందు చలియొక్కరగా నున్నది. మొన్నటి వర్షములను, రంగారాపురకొకములో జలము పుష్కలముగా నుండినది. దీరచెరువులోనయితము కాలునింక జలమున్నది. బి.గో.లునకు ఇంతలో నీటికరవు రాకూడదు.

క్రైస్తవభోధకులకు మహాజనసభ

మాబి.గో.లులో నీ నెల 29-వతేదీ బుధవారము నుండి 4-5 దినములలో ఆమెరికన్, బాప్టిస్టుమతముల మహాజనసభ జరుగును. సభాకార్యక్రమ మంతయు నిప్పటినుండియే జరుపబడుచున్నది. సభాప్రెస్మూలములలో గాని, ఆమెరికన్ చర్చిలో గాని జరుగును.

తూరికల అక్రమము

బి.గో.లు వాణిజ్యములో నితరపురములకన్న న్యూక్రమ్యాలి గాంచుచున్నది. కర్రలలో ననేకులు వాణిజ్యముచేయువారే. విద్యావంతులగు కర్రలు (వై క్యులు) నెలము నర్రకము చేయుచుండుట ఆంధ్రలో వాణిజ్యముచూడవలయునట్లు భావించుచును. ఆయినను, కర్రలలో ననేక అక్రమములు జరుగుచున్నవని చెప్పటకు చింతించుచున్నాము. ప్రతివర్తకుడును తూరికలలో చాల అక్రమము చేయుచున్నారని, వీరి అక్రమము కనుగొని కట్టించువారలేను. ఈవిషయమై అధికారులు మరింత శ్రద్ధవహిని అక్రమము జరుగకుండచేయుటకు కోరుచున్నాము.

ఏ. బి. ఎం. ఉన్నతపాఠశాల.

ఈనగర్య, మా ప్రెస్మూలములో చదువుచున్న విద్యార్థి మైలవరపు గోపాలకృష్ణయ్యగారు మరణించిరి తెలుపుటకు మిగుల చింతించుచున్నాము. ఈవిద్యార్థి యున్నతరగతిలో జరుపుచు, తన నేర్పరితమునకును, బుద్ధి బలతకును ఉపాధ్యాయులచే నున్న కడఁచుచుండువాడు. ఈబాలని యశాల మరణమునకు నుపాధ్యాయులును, విద్యార్థులును నెక్కువగ చింతించుచున్నారు.

ఒకమాత్య.

కొన్ని వారములక్రిందట మా పుష్కలములో నొకమాత్య జరిగినది. మాత్యచేయబడిన మనుషు డెడదో నింతవరకును నెవరికిని తెలియలేదు. ఆతని జేమానున జంబె ముండుటలను ఆకాశమునజేయి, కంసాలి యని చెప్పుచున్నారు. పోస్టాఫీసు నుమీరమునను మునిపిపలు వానిలో నీతని శవము లే. అధికారులు తీసుంచి, డాక్టరు నొద్దకు తరీక్షార్థము బంపి. వారు శవమును బరీక్షించి, యాతడు ఆత్మహత్య చేసి కొనెని తీర్మానించివారు.

మిషనరీలు.

మా బి.గో.లునకు క్రైస్తవ నితరపుర ఆమెరికాదేశము నుండి గతవారమున వచ్చిరి. వీర మాయూరిలోమిషనరీలుగా నుండిన, లేకడోరగాడు దొర పూనిగారు. గతవత్సరమున తమ మాతృదేశమును ద్యించుటకు నమెరికాకు వెళ్లి తిరిగివచ్చినారు. వీరి వాహ్యనిమిటకు రైలు స్టేషనునొద్దకు, చాలమంది జనులు వెళ్లి నారు. మొన్నటికినివారము 14 తేదీ వీరికి సన్మానసభ జాపెలు మెమోరియలుహోలలో జరిగినది.

గుంటూరు వార్తలు

(ఒక విశేషమున వర్తనంబు)

ఏకా రామయ్యపంతులుగారు మరణము

గుంటూరు డిసెంబరు 8:—నేటిరాత్రి పదిన్నర గంటలకు మాపురమందలి ప్రభుభులలో నొకరు శ్రీ ఏకారామయ్య పంతులుగారు స్వస్థగ్ధులైనది తెలుపుట కెంతయు విచారించుచున్నాను. రామయ్యపంతులుగారు మునములకోటకు ప్రిడడుగా నుండి గొప్పకీర్తిని బడసిరి. పురమందుజరుగు ఎట్టి స్వల్ప కార్యమైనను గొప్పకార్యమైనను వీరియొకతరుండ జరిగి యుండలేదు. కార్యనిర్వహణయందును, పట్టుదలయందును, సమర్థతయందును, నజుపబడియుండును, జనపరీకరణమునందును వీరితోడయ్యలగువాడు నీపురమందు చటోకరు లేరనిచెప్పటలో నతిశయోక్తియుండదు. మరియు వీరు ఉదారవృద్ధులులు. నిరతాన్నదాతలు “ఈపురమున భోజనసలి యొక్కడ దొరకనని నెవరైన అడిగిన ఏకా రామయ్యపంతులుగారి యింటికివెళ్ళుచు బొంబుచెలమిచెప్పరు. భోజనము కిని తృప్తాబుడు చేసినదనుచు రామయ్యపంతులుగారి జీవితమును నుండదని చెప్పవచ్చును.

మరియు నీమహాభావుడు గొప్పవిద్యాభిమాని యని చెప్పటకు పురమందలి బుద్ధకప్రెస్మూలే సాక్షి. చిరకాలమునుండి నీవిద్యాలయమునకు కార్యదర్శిగానుండి పాఠశాలను మిగుల ఉన్నతదశలోకి దెచ్చెను. పాఠశాల యంతిఉన్నతదశకు వచ్చుటకు గామయ్యగారి నిరంతరకృషియే యని చెప్పవచ్చును. పాఠశాల నినివాభివృద్ధి గాంచుచుండుటచే భవనము చాలనందున యూరూరును గడపగడప కిగ భవనార్థిని చేయించునట్లు కష్టపడి పూర్వపుభవనమునై మరొక అంతస్తును జేయించిరి. మరియు నింకను కొంతభాగమును చెంచి మాతనభవన విద్యాలయము చేయించుచుండెను. నేడీ ప్రెస్మూలు వారిగౌరవాద్ధై మూయబడినది.

ఒక్క భవనవిద్యాలయము గాక పాఠశాలాభివృద్ధి సాధనములకు అన్నిచర్యములును జేయుచుండెను. వీరి చిరంతరకృషి కార్యముగా గవభువట్టు పాఠశాలభవనమునై శ్రీ రామయ్యపంతులుగారి నామము తొలిచెడికింపబడి యుండును.

బడియొన్నది. వీరికి నిది యొక్క ప్రబలవిద్యనము. బాలర విద్యాభివృద్ధియందు వీరి కెంతయుభిమాన మున్నదో వీరి భర్త పత్నియగు రత్నమంబగారికిని అంత యభిమానము బాలికల విద్యాభివృద్ధియందు గలదనుటకు రత్నమంబగారిచే స్థాపించబడిన సహారన భృశబోధిని బాలికాపాఠశాలయే తార్కాణము. రత్నమంబగారికి సంభవించిన విశిష్టవకు మే మెల్లరము మిగుల కగించుచున్నాము.

మరియు రామయ్యపంతులుగారు దైవభక్తివరాయణులని వెలుపుటకు వీరిచే అరండఁ జేటలో నిర్మింపబడిన శివాలయమే గొప్పనిదర్శనము. మరియు వీరు స్వయతరుండు మిగుల దీక్షగలవారు. కొంతకాలముక్రిందట పోకయాజియై స్వయతర్యములను జరుపుచు నెక్కువకు మార్గదర్శకుడయ్యెను.

ఎన్నియో వీరకాపురములకు చేయుత నిచ్చెను. ప్రతిభగ్యకార్యమునకు భవసాహాయ్యమును జేసెను. బాలికా పాఠశాలకు వెయ్యిరూప్యములు వ్యయచెట్టిభవనమును గట్టించి యిచ్చెను.

మరియు వీరు మంచినక్రమ. ఎట్టిసభలోనైనను మిగుల ప్రార్థనగా నుపన్యసింపగలరు. వీరిమాటలు నరరసములతో నిండి సభ్యుల నాకర్షింపజేయుచుండును. ఇట్టి మహాపురుషుడు గలించుట పురమునకు వచ్చును వాటిలిగదని చెప్పవచ్చును.

మానసికము ఎన్నికలు.

మామనిసికము చేర్చును ఎల్లకొ విషయమై చతురతలు పులుసార్లు చదివియే యుండును. మాపురమందు కొందఱు ప్రతిపక్షములు బయలుపెదలి వ్యాపతి హనుమంతరావుపంతులు గారికి చేర్చునపదవి లభించునంద విశ్వప్రయత్నములు చేసి పురమంతయు గందరగోళములు జేసిరి. మామజ్జ నిచ్చిరి; ఆ కాశగారున్న అరీలకు బురమందు వెదజల్లిరి; అధికారుల మనస్సులను విరచిరి. కాని దైవము ఎల్లప్పుడు వ్యాయపక్షమున నుండునని మాత్రము గ్రహింపలేకపోయిరి. నిన్నటి గజటిలో వ్యాపతి హనుమంతరావు గారి యొక్కకనే స్థిరపరచినట్లు ప్రకటింపబడినది. మనము ఆజ్ఞాముచేత పలువిధముల బ్రయత్నించుచుండుము గాని దైవప్రయత్నము మాత్రము తెలిసి కొనలేక యుండుము. చేర్చునపదవికై వచ్చిన యాటంకములన్నియు హనుమంతరావుగారికి మరంత మహోద్ధర్యమును, పట్టుదలయు, కార్యదీక్షయును గలవటకు దైవముచే బంపబడిన శోధనలని మేము నమ్ముచున్నాము. హనుమంత రావుగారు తమకు మునిసిపాలిటీవ్యవహారములందు గల చిరానుభవముచే వ్యాపముగా పురమును బాలించి ప్రభుత్వమువారికలనను ప్రజలనలనను గౌరవమును బడయుదురని నమ్ముచున్నాము.

బంగారుపతకము బహుమతి.

కడచిన వర్షపురము తాలూకాభివృద్ధిసంఘము పక్షమున జరిగినపరీక్షలో మొదటితరగతిలో జయించిన క్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారికి నోహూ వారాయణస్వామి వారునుగారిచే నొసంగబడిన బంగారుపతకమును నై సంఘమువారు బహుమానముగా నంపియున్నారు. వరలక్ష్మమ్మగారు గుంటూరు పురమందుండి పరీక్షకు వెళ్లిరి. ఈ యమ్యయివ్వడు బాపట్లలోనున్నది. విద్యార్థనయందు మిగుల నాసక్తి గలదు. ప్రస్తుతము సంస్కృతము జదిపుచున్నది. త్వరగా నామ విద్యను పూర్తిజేసి తమతోటి యువతీలికముల విద్యకై దోడ్పడి కీర్తిగాంచుగాక యని కోరుచున్నాము.

జేమనుమాన సభ ఒక తీర్మానము:—విద్యాభోధకములగు ప్రతిష్టావనములలో విద్యార్థుల చేర్చుకొనుటయందు భారతీయులుక తదికరులును నమదృష్టితో చూడబడలేదు. ఇట్టిపక్షపాతమును తొలగింపప్రయత్నింపవలసినదనిఇండియా మంత్రిగారిని కోరుటయు విద్యార్థులలో అసంతృప్తి అధికమగుచుండుటను ఇండియా దొరతనమువారికి నీదెలింపబడును జరుపవలసినదను నొక తీర్మానమును జేయు మహాజనసభవారు చేయవలయునని ఇండియాను స్టూడెంట్సు ఫెర్రిండ్సు కమిటీవారు కోరుతురు.

నవరుభాష వి. బి. ఎం:—తూర్పు ఆఫ్రికాలో మిట్టో ఆండి యొద్దజరిగిన యుద్ధమున 15-5-15 క తేదీని యి తడు కొంత మందితో నొక యడవిలో దారి బాగు చేయుచుండగా శత్రు సేన కనబడింది. ఇతడు వెంటనే వారిని వెనుకొనినది. ఇతడు కొంత మందులలో నుండుటచే గుండు దెబ్బ తగిలినది. అప్పుడతడు తక్కినవారితో నమ్మనదలి మిరుపోయి శత్రువులను పట్టుకొనెడను చెప్పెను మరియు వచ్చువారు చూచు సరి కధికర క్షపాతము కలన వారెడు చని పోయెను. ఆతని భార్యకు రెండవ తరగతి ఆర్థరు పొందినవారి భార్యల కివ్యు బడు వెన్న న ఇయ్యబడును.



## మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను

కళాశాలయందు మెకానికల్ ఇంజనీయరింగు నేర్పుటకును, వర్కు-షాఫ్ కనులను జూచుటకును ఒక మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను. తమ యొక్క యోగ్యతలను తెలియపర్చుచు ప్రిన్సిపాలుకు ధరఖాస్తులు పంపవలెను.

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, మదిరేపల్లెం.

## అమృతాంజనము

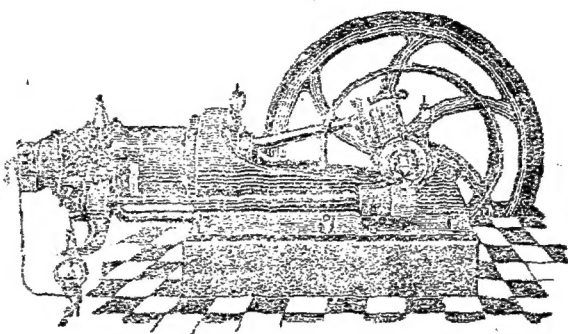
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.

అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబుకెట్టిపేది మదరాసు.

## రాబుసన్ సెమిడినేల్ క్రూడాలులు (కిరసనాయిలు) యంజనులు

3 మొదలు 60 గజములవరకు వలతు స్పీరు నామానులు సహా స్టాక్ను ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పితాపురము, తణుకు, శిశాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామ్నాడు, కారికాలు, నాగపట్టణము, కోయంబత్తూరు, చెంగల్పట్టు, వగైరా పట్టణములలో, మాయింజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.



జేపీపాక్స్ ను స్త్రీము యంజనులు, గ్యాసుయంజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (నల్లగుల్ల నీళ్ల పంపులు, డాంకి పంపులు, చెత్తితో నుంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసుయంజను వగైరాల కుపయోగించు బొగ్గుగామాచ్చు, టిటాన్టులున్న, బియ్యముచేయు హార్లు షేల్లు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులుమావద్ద విడివిగాను, సరసమైన వెలలకున్ను దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనునారు దయచేసి మాకు వ్రాయును.

ఇండియన్ కామర్స్ అండు ఇండస్ట్రీసు కంపెనీ,

శాంతిపట్నం:- బెజవాడ, తంజావూరు. ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్కులు, మద్రాసు

## సియూల (REGD)

హేర్ ఆయిల్

సింలా హేర్ ఆయిల్ వెంట్రుకులను కృత్రిమము. నెరసిన వెంట్రుకులకు, ఎట్టిని వెంట్రుకులకు నలుపుచేయును రాలు వెంట్రుకులకు ఆకును. మేడన్నును చల్లగానుంచును. ఇది బహులమ్యయన నువాసలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారిలకు పూచిన పువ్వులతోటయం దున్నట్లుండును.

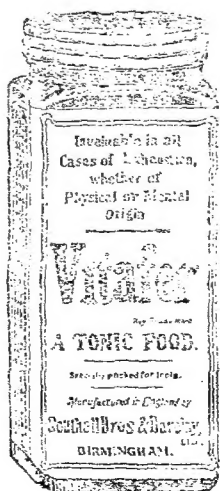
౧౯౧౩ నం. మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిబిషనునందు దాని పరిమళమునకు ఒక సువర్ణ పతకము నిచ్చిరి. మతియు భారవాడయించుచుబడిన ప్రదర్శనమునందు బొంబాయి కర్నూరు సాహేబు హిజు ఎక్స్ పోజెను లాల్లు వెల్లింగ్డ్. జి. సి. వి. ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రక నిచ్చిరి. ధరలు. బుడ్డి ౧కి రూ. ౧౦.౦. 3కి ౨౦.౦. కపాలాకర్మము ప్రత్యేకము. సోల్ ఏజంట్లు:- కాకు అండు కో, సి. పి. టాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి

## న్యూ రాఫేసియా

ఒక ఏ. ఎల్. ఆర్. సి. పి. గారిటుల వ్రాసిరి.

ఈవ్యాధిగలవారి కిద్దరికి నేను విటఫరు నిప్పించితిని. వారిద్దరికిని దీనివలననే బలముకలిగినదని తలచెదను గాని. చాల మందికి దీని నిచ్చుచూచినగాని దీనివలన కలిగిన గుణమొందియో నిశ్చయంప నీలులేదు. మొత్తముమీద రోగులకిది చాల ఇష్టముగా నున్నది. నేను దీనినే వాడెదను.

ఇది ఆంగ్లేయులచేతనే చేయబడినది. మేదోమాంధ్యము, అజీర్తి, బలహీనత మాన్చుగువాని కిది చాలమంచిది. నిరుత్సాహతను నరముల నీరసమును నిస్సత్తువను బహుత్వైరితముగ కుదుర్చును. గొప్పవైద్యులు విటఫరునే వాడెదరు. నూచించె



దరు విటఫరు కేవల మాంగ్ల దేశనిర్మితమును బలవర్ధకమునగు నాహారము.

వెల 4 బెన్సులబుడ్డి రు. 1-12-0.

8 " " 3--0-0.

16 " " 5--0-0.

ఇంగ్లాండులో బర్మింగ్హాములో నున్న సాతాలాబరక్క బ్రాక్లెఫండుమునా రొక్కచే దీనిని చేయుచున్నారు.

చెన్నపురిలో స్పెన్సరుకంపెనీవారియొద్ద వారితోకలను డబ్బూ. ఇ. స్పెక్ట్రకంపెనీవారియొద్దను గొప్పగొప్ప రసాయనికు లండరియొద్దను అన్ని బహులతోను ఈవిటఫరు విక్రయింపబడును.

స్వేదనరు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, మదరాసు

## THE HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Book your orders for Xmas & New year Cakes early; Our Decorations and Ornaments special this Year

Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

## FOR XMAS AND NEW YEAR

FRUITS—Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates etc. of Superior quality

VEGETABLES—Fresh English Vegetables.

FLOWERS—Cut Flowers, Bouquets.

Garlands for Presentation.

Also English Vegetable and Flower Seeds Fruits, Plants Etc.

Price List And Catalogue With Illustrations on Application.

N. RUDRAPPA & SON,

LAL BAGH ROAD, BANGALORE.

**METHYLOIDS**

A speedy and reliable cure for gonorrhea. Far superior to injections. Cause no pain or stricture. Promptly check the discharge. Absolutely Safe

Convenient to carry—Easy to take. Be sure you get

**METHYLOIDS**

**Zymole Throats**

TRADE MARK

REGISTERED

"Antiseptic Throat Pastilles"

A novel and harmless treatment for common affections of the Throat and Bronchial Tubes, such as Coughs, Hoarseness, Tickling or Huskiness, Also purify the breath. Ask your Chemist for

**Zymole Throats**

పంచినవారము! కేవలము భుక్తిపడినది!! వెనుకదొకపు!!!  
ఈసంవత్సరము కొనువారికి, పంచనాటి ఆత్మలారాభమున  
కోర్కెని కోర్కెడ్రుపాపము అను గ్రంథముకంటే ఇతరము.

### మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.



అనేకపంచలు భుక్తిపడినందున  
ప్రస్తుతము ధర్మము తెలియజేయువాడు.  
వాచకలారా! కృంగారమున్న  
వాగ్దేవతయొక్క గల మేలైన అనేక  
పట్టుపంచలు పంచనాడుముల ఆనంద  
ముకొరకు తెప్పించి విక్రయించిపో  
గా మిగత కొద్ది పంచలు మాత్రమే  
యొన్నవి. ఇందులో ఎరువు, పచ్చు,  
అడపచ్చ, రోజు, మేఘవర్షం, ఇత్యాదిరంగులు గలవి. కొను  
వీయమైనవి, స్వీకరణము.  
5½ మాసమునది 2½ మాసమునది 1½ 2-0-0  
పంచ 1½ తపాలభుక్తిము ... 0-4-0  
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలభుక్తిము ఇతరం.  
జపాక సిల్కు-వేర్ వాచన్, 6 వేంకటేశమేస్త్రివీధి,  
సామలకాడపేట, మదరాసు.

### ప్రకటన.

కృష్ణా మోటారు సర్వీసు కంపెనీవారు ఏలూరు చింతల  
పూడి రోడ్డువీధికి పరిమళింపబడినది. ఈ సెలలో నడిపించు  
ర్యుటోపును వెర్రి మోటారువారు ఈ సెలలో నడిపించు  
టకు చాలా ప్రయత్నము చేసితిమి. చెన్నపట్నములో ఈ  
మధ్య వరిసిన అపరిమితపు కర్మములకు కార్మకులకు రంగులు  
ఆరకను న్యూ వార్షికు చేయటకు వీలుకానందున మొదట  
ఎక్కడున్నావా? నీవనులకు పని ప్రారంభించుటకు అభ్యంతరము  
కలిగి విశ్లేషించుటకు బంపించుటకు వీలు కలిగి  
నది. కాదు. ఇట్టి పైథిలో ఆ రోడ్డు ప్రక్కను నుండి  
ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమావేశములో ఉండు టోలుగేటు  
కంట్రాక్టుకు మోటారులకు నడవడమునకు అనుకూలము నుండి  
దని వివిధ వాదనలైనాని శ్రీ కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారిం  
నోటిను ఇచ్చిపట్టునూ అంగులను మాకు లయపన్న ఇవ్వ  
కుండా అగిపోయిపట్టునూ సుదరు టోలుగేటు కంట్రాక్టుకు  
అవి భక్తి అన్ని అయిన ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమావేశము  
చాలాక చేయించుటకు అన్ని పట్టునూ ఘనతపించిన  
ప్రతిజ్ఞ రాజ్య పరి పాలనలో ప్రజలకు ఉపయోగములకొరకు  
ఏర్పరచి పట్టునూ అట్టి అభ్యంతరములు జరిగినట్లు చదియు  
కరు చేరకు. నుంచి పనులకు కలుగజేసెను.

మోటారు సర్వీసు పాథ్యాయ బ్రహ్మ శ్రీ  
కొక్కొండ వెంకటేశ్వరకవి విరచిత గ్రంథములు  
కొద్దిప్రతులు గలవు. పలయవా రీక్రించి నిలాస  
మునకు వ్రాసికొనవలెను.  
1 చిత్తేశ్వరీయము 2-0-0  
2 కొక్కొండ మోటారు 0-0-0  
3 వివాచల యాత్ర 0-0-0  
4 గోవావరి వర్ణనము 0-0-0  
5 వివాచి దీక్షితివర్ణనము 0-0-0  
6 వివాచి వర్ణనము 0-0-0  
కొక్కొండ రుమానరసరసం,  
(251) రాజులపేటగరము.

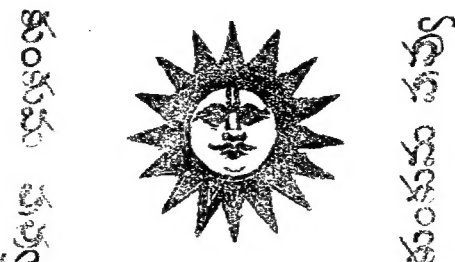
### శ్రీలక్ష్మీ రామాయణము

శ్రీమతి పార్వతివర్ణన, అన్నపూర్ణ ప్రణీతము.  
వినుటకు విక్రీయింపుగాను, చదువుటకు విక్రీయింప  
ఆనందకరముగాను 200 పేజీలగుల గ్రంథము. వెల పుస్తకము  
1 కి, తపాలాకులి సహా ఒక రూపాయ పది పుస్తకములు  
ఒకేసారి కొనువారికి ఒక పుస్తకము పంపింపవచ్చు.  
పుస్తకముల దొరకెడు స్థలము.  
శ్రీమతి పార్వతివర్ణన, అన్నపూర్ణ,  
శ్రీరామవిలాసము, రాజమండ్రి

### “శబ్దకౌముది”

అను సకలకాల ఆంధ్రనిపుంతువు. ఇది జేయలో ఇయడ  
గలది. ఇట్టిది వేరేక్కడనులేదు. కావున ఆహార్యమైనది.  
వెల విక్రీయింపవచ్చు. పలయవా రీక్రించి నిలాస  
మునకు వ్రాసికొనవలెను. ప్రతి 0 కి పలుకు. 0  
తపాలాభుక్తిము ప్రత్యేకము. పలయవా రీక్రించి నిలాస  
మునకు వ్రాసికొనవలెను.  
యస్. వి. రంగచాన్యులు,  
83, వరదాచాన్యులవీధి, చెన్నపురి.

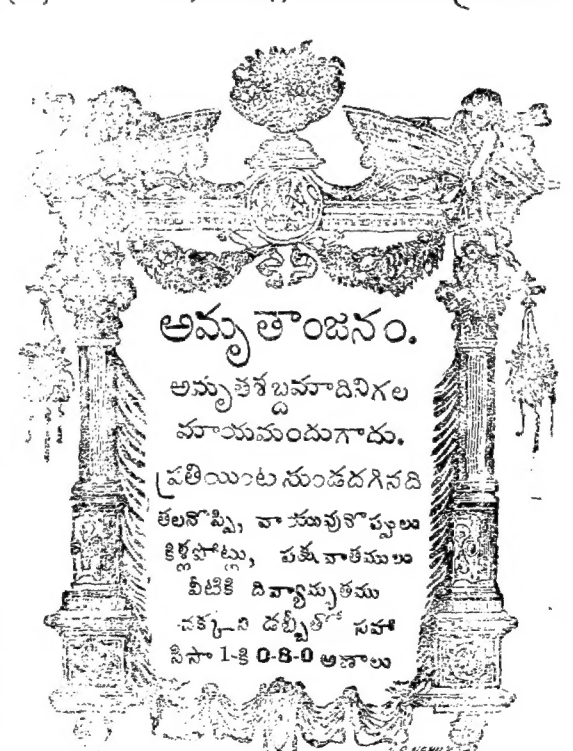
### కుంకుమపువ్వు



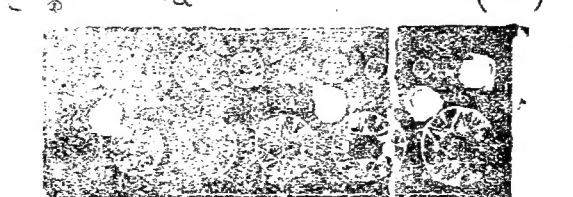
స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు  
మావద్ద దొరకును. కొనువారు మాత్రమే  
కొను గమనింపుడు. కరస్పాండిచ్చు మొదలగునవి  
భృగీహాన వ్రాయవలయును :—  
ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ.  
(53) 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

### ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.  
గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు. ఎం. ఏ.  
శ్రీనివాసరావు కథలు చదివినట్లు చదువుకొన  
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని  
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ  
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0  
అంచెమాలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.  
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుదుము.  
వియ్యవారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,  
(11) 145, కామిడి, మదరాసు అని వ్రాయుడు



అమృతాంజనం.  
అమృతశబ్దమాదివిగల  
మాయమందుగాదు.  
ప్రతియింటనుండగినది  
తలనొప్పి, వాముపుకొప్పులు  
కీళ్లనొప్పి, పక్షవాతములు  
వీటికి దివ్యమృతము  
చక్కని డబ్బీతో సహా  
సిసా 1-8 0-8-0 అయ్యు  
ఉద్దిడి - రామయ్య శెట్టి,  
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,  
మరాపు పత్తులు, మదరాసు శాస్త్ర  
తంత్ర విలాసము:—“ఉద్దిడియార్”  
ఇందుక్రింద కనుపరచినట్లున్న ఇవిగమనట్టియి  
ప్రార్థనలకు విగమనముల ఇయటెమక శెంపు  
యెన్ను వైక్రంతయులు వదైరా కమలములున్న  
వేదకానులు అలాకానులన్న బంగారుపు నగలు  
చ్చు వైక్రంతయుల నగలున్ను, పల్లు రుమాళ్లును  
కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని  
వలెను తెలుసుకొని ముకు అర్ధపు పంపుదురది  
ప్రార్థించుచున్నాము. (83)



### శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రవచనము  
ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.  
ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేరియున్నవి.  
కొన్ని ప్రతులే మిగిలి యుండుటనల్ల శ్రీమదుల్లాసే వ్రాసి  
తెప్పించుకొనవలయును.  
బాల, అయోధ్యాకాండములు గంపానుల కాగితములు  
కాలికోటైండు గిల్లువేరు 0 సంపుటం రంగిటములు 3-0-0  
అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గంపానుల  
కాగితము కాలికోటైండు 0 సంపుటం రంగిటములు 3-0-0  
యథాకాండము మూడు భాగములు 33 పటములు 3-0-0  
లైబ్రరీయేడిషన్, రంగపానుల కాగితములైన మంచి  
అయ్యు మేలైన కాలికోటైండు బాల, అయోధ్యా  
కాండములు చేరి 0 సంపుటము 3-0-0  
డిటో అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాం. చేరి 0 సంపుట 3-0-0  
డిటో యథాకాండము మూడుభా. చేరి 0 సంపుట 3-0-0  
శ్రీరామకాలిగర్ల యము 0-0-0  
(235) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో,  
ఆనంద ముద్రాలయాధికారులు మదరాసు.

సర్వరోగ కుతారము.  
ఈ క్రింద కనబడవలసినందును కాలవేద భేదములు  
లేక ఆహార్యపుటల శ్రీపురుష లింపురును నేవించిన  
ఎవ్వరును నిరోధముగ నుండగలరు.  
మదనమంజరి మాత్రము.  
40 గల డబ్బీక్రయము రూ 1-0-0  
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ  
(188) 20 చీవాబజార్ రోడు మదరాసు.

### మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, కుక్కనవ్వుము, అతిమాత్రము,  
హరించి విక్రీయింపమును ధాతుపుష్టి, రక్తకృద్ధి, యావన  
నుఖమును, సంతానప్రాప్తి, నరములకులత్వమును కలిగించు  
రక్తసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 రు. డబ్బీ రు. 1-0-0  
ఆయుర్వేద సమాజ్, పాంధూరు, నుంటూరు జిల్లా.

### గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారు పైకిట్లు, కాట్లు, ప్రయాణికులకు సర్వీస్  
కార్లు, కావలసినవారు ఈ క్రింది ఆడ్రసుకు వ్రాయుడు.  
ఈ కంపెనీవారు ఆంధ్రులు. విశేష కాలము నుండి  
మోటారు వర్తకమున ప్రవృత్తిచేరి నువోరాజులు, రాజులు,  
జమీన్దారులచే అభిమానింపబడినవారు మిగతా క్రొత్త  
కార్లుగాని, పాత కార్లుగాని నుంచినాను నీసీయివ్వగలరు.  
తిరుగ మీ కార్లును కావలసినయెడల అమ్మియివ్వగలరు.  
ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుటయిత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు  
కావలసిన టైర్లు, ట్యూబులు యితరసామానులు యావత్తును  
మిగతా వాకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు అద్దెకియ్య  
గలరు.  
(41) గ్యాల్లీ లండో కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.  
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ఇతర! ఇండియామహిమ ఇతర!  
ఈపుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష  
విశేషములను అనేకకాత్రములలోనుండి గ్రహించి లోక  
దేవులను గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ  
ములో జన్మించిన ప్రతిచతుష్టయము అవశ్యముగా జనకు  
వలయును. ఈపుస్తకమునకు డెలైటెడ్. తపాలాభుక్తిలేదు.  
వైద్యశాస్త్ర మునీశంకర్ గోవింద్రి,  
అంకగిగ్రహ బోధకాలయము, 157 బ్రాడ్వే,  
96 హంటుకోడు, మదరాసు.

### మన శత్రువులు.

ఇందు పొగచుట్టు, కిక్రెట్టు, కల్లు, సారాయము,  
కాఫీ, టీ, నల్లమందు, మొదలగు అన్ని దుర్భాగ్యసములను  
గుర్చి వ్రాయబడినది. బాచరట్ల బోధించుటకు వీలుగునట్లు  
32 పాఠములుగా విభజింపబడినది. 0-5-0

### ఆకాశవిమానములు.

వీనిని నుటించి యిదివలె కేవలము తెలుగులో వ్రాసి  
యొందలేదు. ఈ గ్రంథముందు విమానముల నిర్మాణము,  
అవి ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా  
వివరింపబడినవి. విమానములపట్టుములు చాలకలవు. వెల 0-8-0  
చాలవారి రామమూర్తిగారు.  
టీచరు-వి. వసుకాలేటి, నుంటూరు.